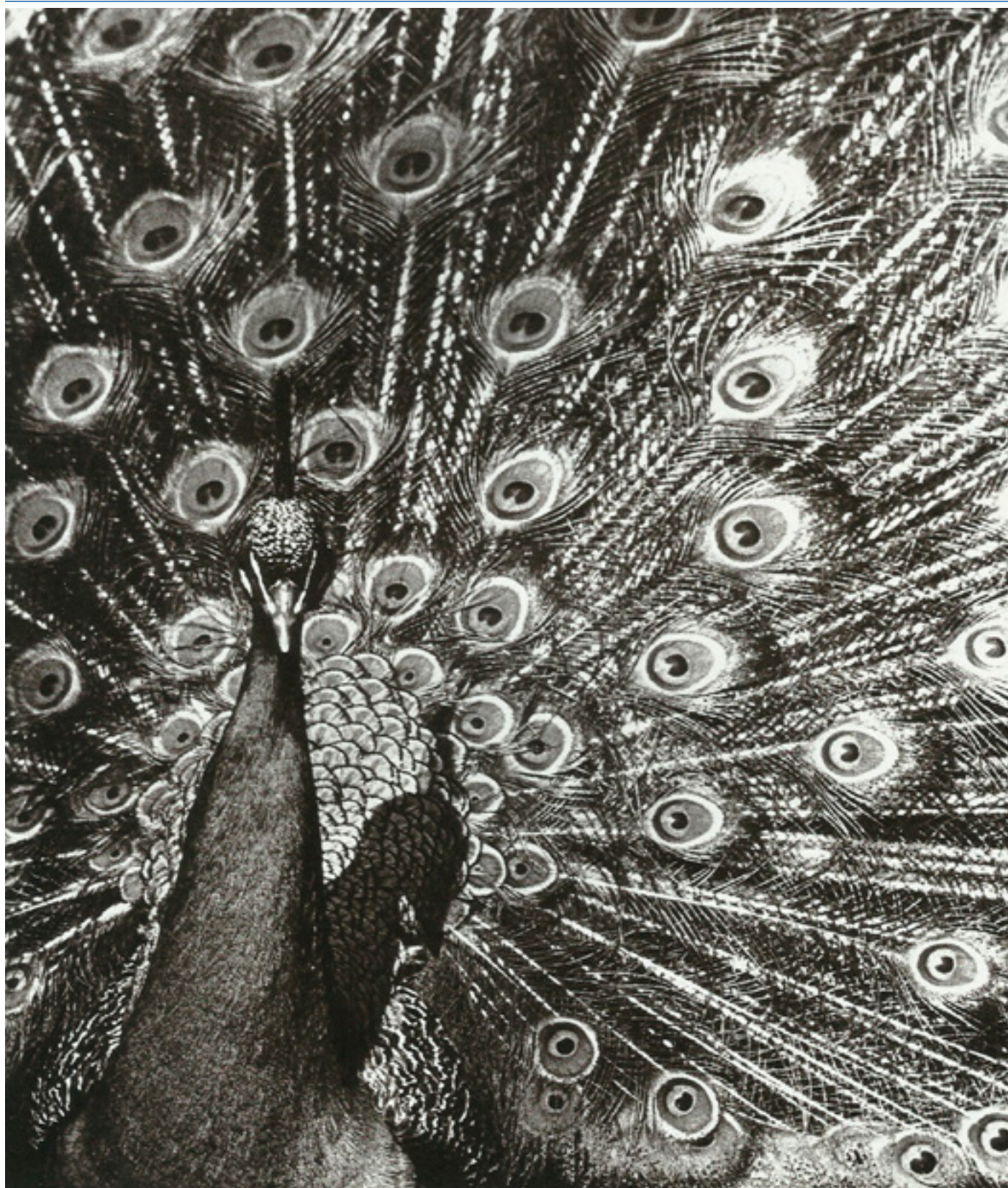

Celobert

Revista singular, local i de país

LA MAR DE PROP!

KIKU Paelleria Restaurant

Pg. Pau Casals, 42 Blanes Tel. 972 332 727

Llibreria Fleca Fenals LOTERIA DE CATALUNYA

OBERT TOT L'ANY

PREMSA · REVISTES · LLIBRES
 CÒPIES I IMPRESSIONS des de USB
 SERVEI DE CORREU ELECTRÒNIC
 ENQUADERNACIONS MATERIAL ESCOLAR
 FLECA I PASTISSERIA

C. Pere Codina i Mont, 57 | Fenals - Lloret de Mar
 Tel. Fax. 972 36 77 76 | papereria@pfenals.com

GR GIRONÈS I RODÉS, S.L. PARTNER KNX

Scs. de J. Gironès, S.A. · Fundada el 1962

Aigua · Gas · Electricitat · Climatització · Calefacció
 Plaques solars · Domòtica · Manteniment industrial

Jaume I, 70 · 17300 Blanes · Tel. 972 330 660 · Fax: 972 351 820
 info@gironesirodes.com

institut oftalmològic FELIP

OFTALMOLOGIA GENERAL · REVISIÓ DE CARNETS DE CONDUIR, ARMES I NAVEGACIÓ
 CONCERT AMB LES PRINCIPALS MÚTUES

C. ANSELM CLAVÉ, 86
 17300 BLANES · 972 35 04 77

Farmàcia Oms-Arias c.a.

C. Nou, 8 · Tel. 972 330 595
 Blanes (Centre Vila)

CLÍNICA DENTAL

Fernando L. Cepeda Valdez
 ODONTÒLEG
 Col·legiat núm. 1.202

Plaça d'Espanya, 5, 1r
 17300 Blanes (Girona)

Hores convingudes:
Tel. 972 336 250

Telèfon urgències 629 854 637
 fcpda2010@hotmail.com

OHo ÒPTICA HOSPITALÀRIA
 GRUP SANJUANÒPTICS / DES DE 1940

Aural CENTROS AUDITIVS

OPTICAHOSPITALARIA.COM

BLANES · TOSSA DE MAR · GRANOLLERS · SANT CELONI · MALGRAT DE MAR · LLORET DE MAR · MONTMELÓ · MANRESA · PALAU-SOLITÀ I PLEGAMANS

EL PAÓ REIAL**EL PAÓ REIAL**

El paó reial blau, és originari de la Índia, Sri Lanka i altres zones properes. Com que és una au amb poca capacitat de vol, les enormes muntanyes d'aquesta regió, varen ser un impediment perquè s'expandís de forma natural més enllà d'aquestes terres. La serralada de l'Arakan, les muntanyes del Karakorum i la serralada de l'Himàlaia, varen bloquejar la seva expansió. És l'animal nacional de la Índia.

No són precisament aus que destaquen per la seva capacitat de volar, encara que això no vol dir que no ho facin en ocasions. ■ **Celobert**

De l'editor Gemma Ruiz Palà	4	Vila de Tossa Fets i gent	24
Valor afegit El millor i el pitjor	5	Patrimoni Vil·la Romana dels Ametllers	26
Vila de Blanes Fets i gent	7	Societat Els que fan política amb l'humor [...]	29
Patrimoni 100 anys de la SAFA #2	12	Natura La joca d'ardèids [...]	30
Ciutadania Les Diputacions Provincials	14	Capítols d'història La Restauració Borbònica #1	32
Vila de Lloret Fets i gent	16	Els Països Catalans Capítol 4	34
Rialles 50è Aniversari	20	Va de llibres Suggeriments i novetats	36

Una llengua no mor perquè els que no la saben no l'aprenen, una llengua mor perquè els que la saben no la parlen

El paper amb el qual confeccionem el **Celobert** prové d'explotacions forestals sostenibles i per a la seva producció s'han seguit els més estrictes controls mediambientals.

Els lectors de **Celobert** que ho vulgueu, podeu demanar que us fem arribar la revista en format pdf a info@celobert.cat

Celobert

Edició Costa Brava Sud
Noticiari i opinió de la vida quotidiana
Abril 2023 | Núm. 209

Editor i director

Lluís Amat
639 082 976 | info@celobert.cat

Patrocinadors

Comptem amb el suport dels
anunciants d'aquesta edició

Disseny gràfic i maquetació

Maria Àngels Maresma

Col·laboradors

Aitor Roger, Bruna Solei, Jordi Borràs,
Guifré Ripoll, Marina Garcia Carbonell,
Maria Joancomartí, Jaume Planas,
Pol Ginesta, Olga Casado,
Maximià de Bonós i Alba Lupiañez

Convidats

Josep Borrell, Maria Àngels Maresma,
Albert Robert, Josep Maria Font,
David Moré, Marc Sureda, Cales
Couso, Silvia Barroso, Elena Farré,
i Gerard Pamplona

Fotografies

M. Assumpció Comas, Tomàs Solà,
Jordi Triadó, Arxius Municipals
i Ajuntament de Blanes, Lloret i Tossa

Il·lustracions

El Roto i Maria Àngels Maresma

Consell lingüístic

Anna Camps i Puig

www.celobert.cat

[@celobert.cat](https://twitter.com/celobert.cat)

Dipòsit legal

GI-1121-2003

Cap part d'aquesta publicació
pot ser reproduïda o difosa per
cap mitjà sense permís de l'editor

No tenim preu

DE L'EDITOR

Gemma Ruiz Palà

«El Premi Sant Jordi de Novel·la 2022»

Gemma Ruiz Palà (Sabadell, 1975) va guanyar el 63è premi Sant Jordi de novel·la per *Les nostres mares*. “Fa 19 anys que una escriptora no guanyava aquest premi”, ha recordat, i ha destacat que el guardó és, com diu la premi Nobel Annie Ernaux, “una victòria col·lectiva, no pas individual”. L'anterior dona premiada amb el Sant Jordi va ser Carme Riera el 2003 per *La meitat de l'ànima*. “I en 63 anys d'història només l'han guanyat nou dones”, ha afegit. En el discurs d'agraïment, ha assenyalat “el virus de la fal·locràcia que ho infecta tot fins al punt que un premi tan estimat com aquest ha viscut de cul a la realitat”.

Les nostres mares, diu l'autora, és un homenatge literari a la generació de dones nascudes als anys cinquanta, condemnades a renunciar a la realització personal per una dictadura que només les volia a casa. “Són dones que tenen una vitalitat que no se l'acaben. Ruiz Palà lliga aquest homenatge amb la història de deu dones que el jurat ha valorat com a “calidoscopi de veus femenines, de diferents generacions i classes socials, que s'entrecruen en una suma d'històries amb una mirada crítica i una llengua àcida i esmolada”.

“És una novel·la plenament feminista, feliçment feminista”, diu Ruiz Palà sobre una obra que transita del present a la joventut de les protagonistes, dones “poderoses i vitals” que “malgrat totes les limitacions de l'època, malgrat que sempre es reconeixin només les figures masculines, resulta que els nostres autèntics referents de vida eren elles, les nostres mares”.

Xavier Antich, com a president d'Òmnium Cultural, va regalar una petita lliçó filosòfica sobre els llibres, la lectura i la literatura catalana i els drets lingüístics. “El llibre és la nostra memòria col·lectiva, i llegir és viatjar a les memòries dels altres”, ha dit, abans de recordar que “la literatura ens determina en el millor que som, en la perseverança enfront d'una anomalia, l'única llengua amb una comunitat de 10 milions de persones sense un estat que la protegeixi; encara més, amb un estat en contra”. “Amb la literatura com a bandera, lluitem per la dignitat d'un poble que vol continuar dient, a casa, a l'escola i al carrer, bona nit, gràcies, t'estimo, això és injust i visca la terra”. Volem els nostres drets, però també una literatura que és brúixola de la grandesa a què aspirem, va afegir. ■

Celobert, crear bellesa i dir la veritat

El millor i el pitjor

El Roto

Traducció acudit:

- Hauràs hagut de trepitjar molta merda per arribar tan amunt!
- Ha valgut la pena!

A hores d'ara ja som molt conscients de la complexitat de les relacions entre la política i la cultura i que ambdues es troben ineludiblement a l'ésser humà, on s'hi relacionen, s'hi fan amigues i enemigues, s'aprofiten una de l'altra. I és aquí on som capaços del millor i del pitjor en aquest moviment perpetu d'estira i arronsa. Ens preguntem, per tant, pel límit d'aquesta relació, d'allà on es poden trobar els millors i els pitjors resultats de la relació entre cultura i política. En altres paraules, en la **cultura política**.

Comencem marcant el terreny de joc i assenyalant que perquè en una societat s'hi doni un determinat règim polític cal que també s'hi doni una determinada cultura, en el sentit d'una manera de fer les coses, uns valors, uns criteris estètics, filosòfics, religiosos, artístics, etc. D'aquesta cultura diguem-ne, de moment, un "règim cultural", i deixem clar que també evoluciona conjuntament amb totes les seves manifestacions, inclosa la política. A tall d'exemple, comparem les diferències polítiques que van viure Atenes i Esparta fa dos mil·lennis i mig, escandalosament paral·leles a les seves aportacions culturals, filosòfiques i artístiques. D'una cultura en va sortir un règim militar on les mares mataven elles mateixes els nadons que ploraven en néixer (o això deien), mentre que a l'altra Socrates debatia amb els sofistes a l'agora mentre guiava al jove Plato. Unes diferències així no poden ser casualitat. Els seus respectius règims polítics eren manifestacions de règims culturals diferents.

El mateix exercici es pot fer en els segles i mil·lennis posteriors, i sempre mostra una correlació entre règims culturals oberts o re-

pressius amb sistemes polítics participatius o personalistes: l'edat mitjana, el Renaixement, la Il·lustració, la revolució industrial... i fins als nostres dies.

I aquí se'ns obre un abisme: si la nostra opinió és que hi ha règims polítics millors que d'altres, això és perquè hi ha règims culturals millors que d'altres. I mentre que molts de nosaltres estaríem d'acord amb la primera afirmació, potser seriem menys radicals amb la segona.

Tornem-hi, la **cultura política** és allà on una societat es mostra en el seu millor i pitjor moment. Allà on cristal·litza una manera d'entendre una societat, una visió del món, i de com els membres d'una societat es governen els uns als altres. És la prova del nou dels valors que sostenen una societat, però això tampoc ens ha de portar a una visió determinista del tema. Per sort, o a vegades per desgràcia, aquests fonaments sobre els quals es construeix l'edifici d'una societat també són mòbils.

Una conclusió en forma de visió: Treballem perquè els moments àlgids siguin els màxims possibles i perquè els moments de mièria siguin els mínims.

Tenim una avantatge que no sempre sabem aprofitar. Sabem que és utòpic pensar que els mals moments no existiran, però també sabem que els bons moments sí que hi seran. Sabem que, en definitiva, som humans. A vegades, massa humans. ■

MÚSICA A L'ESPERANÇA

XXXI CICLE DE CONCERTS

BLANES, MAIG-JUNY de 2023

A LA CAPELLA DE L'ESPERANÇA
VESPRES, A LES 10
(i al Teatre de Blanes l'últim concert)

DIVENDRES
5
MAIG

DIEGO CORTÉS, guitarra
amb RAFA MARTÍN, guitarra

DIVENDRES
12
MAIG

MIRLA RIOMAR, veu i percussió
MARCEL VALLÈS, guitarra
presenten el disc "Afrobrasileira"

DIVENDRES
19
MAIG

DIODE
Joan Torrentó, violí
Pau Mainé, guitarra elèctrica i efectes
presenten el disc "Ethymos"
(temes tradicionals catalans en clau de jazz)

DIVENDRES
26
MAIG

AGAINSAM
Montse Creus, veu
Xavier Roger, saxo i veu
Ultano Gómez, piano i veu
presenten "Amb veu de dona"

DIVENDRES
2
JUNY

GILI-ROMANÍ HOT JAZZ CATS

Ricard Gili, trompeta i veu
Oriol Romani, clarinet
Xavier Hinojosa, bateria
Queralt Camps, contrabaix
Federico Mazzanti, teclats

AL TEATRE

Venda d'entrades (12 €) al mateix local abans del concert

Celobert

REVIVAL
MOTORCYCLES GARAGE

Customitzacions / Restauracions
Manteniment General / E-Motorcycle

C. Jaume Arcelos, 22,
Blanes

r.garage.info@gmail.com
T. 671 162 722

Anhel
el vostre centre d'estudis

C. Mont-Ferran, 2, Local baixos - BLANES (Girona)
T. 606 16 98 53 - 620 59 59 68
anhel@centrestudisanhel.cat - www.centrestudisanhel.cat

Dilluns - divendres de 10 a 12h i de 17 a 20h

Blanes oficialitza al ple municipal la seva voluntat de formar part del GALP Costa Brava Sud-Maresme

La sessió es va suspendre uns minuts per fer una Junta de Portaveus d'urgència quan es tractava la nova Relació de Llocs de Treball, que finalment es va aprovar

Un dels punts més destacats del ple celebrat el dilluns 27 de març per l'Ajuntament de Blanes, va ser l'aprovació per unanimitat de la voluntat de formar part de la Junta Directiva de l'Associació Grup d'Acció Local Pesquer (GALP) Costa Brava Sud-Maresme.

Un dels passos més decisius ha tingut lloc el gener d'aquest 2023, quan l'Ajuntament de Blanes va signar la carta de suport a la candidatura del GALP Costa Brava Sud-Maresme pel període 2023-2027, en el marc del Fons Europeu Marítim de la Pesca i Aqüicultura (FEMPA). Aquest recolzament es deu a que aquest organisme contribuirà al desenvolupament i reactivació econòmica del territori.

La constitució del GALP Costa Brava Sud-Maresme ha estat un pas imprescindible per poder optar a aquests ajuts econòmics europeus. Els grups d'Acció Local Pesquers són entitats sorgides per dissenyar i desenvolupar estratègies per a la gestió d'aquestes subvencions amb les prioritats definides pel territori mateix.

Aprovació Relació de Llocs de Treball amb Junta de Portaveus inclosa

L'aprovació del primer dels quatre punts a l'ordre del dia relacionat amb la plantilla de treballadors municipals va incloure un fet no inèdit, però sí inusual: aturar el ple per celebrar una Junta de Portaveus per urgència. Va ser a petició de diversos regidors arran que durant la presentació del tema l'alcalde va interpellar l'Interventor Municipal respecte un informe desfavorable a aquest punt.

Un cop escoltades les seves explicacions, Àngel Canosa va preguntar a l'Interventor si l'esmentat informe tenia o no efectes de suspensió en relació a l'acord que s'havia de votar. Malgrat el funcionari habilitat nacional va reiterar que no en tenia, diversos edils van insistir en la demanda que es suspengués la sessió per celebrar una Junta de Portaveus per urgència, cosa a la qual finalment va accedir el batlle.

La reunió no va allargar-se gaire, i un cop realitzada es va reprendre el ple que va aprovar el punt per 14 vots a favor (ERC-PSC-JxB, així com dos dels regidors no adscrits: Mario Ros i Rosa Aladern), i 7 abstencions de BECP, C's i els dos regidors no adscrits José Morcillo i Sergio Atalaya. Pel que fa als altres tres punts relacionats amb el personal municipal, van prosperar per unanimitat: la modificació del conveni de condicions de treball del personal; el reconeixement a favor de l'increment de retribucions del 25% i l'aprovació inicial del Reglament del Teletreball.

Resta de punts a l'ordre del dia

La resta de punts a l'ordre del dia van prosperar majoritàriament per unanimitat, llevat del 15è, la requalificació puntual d'una franja de terreny, que es va aprovar amb l'única abstenció de BECP. Així doncs, el ple va aprovar la nova correlació de representants als òrgans col·legiats d'ençà que es va incorporar un nou regidor al plenari.

També va prosperar per unanimitat –llevat d'una abstenció de C's per estar relacionat amb l'empresa– avocar l'exercici de competència que exerceix el Consell Comarcal de la Selva per defensar els interessos de l'Ajuntament de Blanes al procediment de concurs voluntari de creditors de Nylstar. D'igual manera, els dos següents punts que van servir per debatre dues modificacions els van aprovar tots i totes les 21 regidores: l'ordenança per a l'impuls de l'activitat econòmica i de foment d'activitats d'interès públic, i l'ordenança fiscal de les taxes per activitats a la via pública amb finalitat lucrativa.

Per últim, també va haver unanimitat en l'aprovació definitiva de la modificació del Pla Parcial Costa Brava. Com és habitual en totes les sessions plenàries ordinàries, el ple es va tancar amb l'apartat de Precs i Preguntes. Val a dir que al principi del ple l'alcalde va haver de demanar que retiessin els cartells i la pancarta que van aixecar diverses persones al públic que demanaven una platja on puguin anar-hi els gossos. ■

Aitor Roger
Historiador

Els Premis Literaris Recvll van celebrar el 12 de març la seva festa amb l'acte de lliurament que s'acollí al Teatre de Blanes. Ja en són 59 les edicions d'aquesta festa de la literatura en català, que fa que Blanes esdevingui per un dia el centre d'atenció cultural dels Països Catalans

FETS I GENT

Laia Masmiquel, Núria Martí,
Gemma Busquets, Jaume Planas,
Josep Masats i Maria Mercè Roca. Foto: Aitor Roger

Aquest 2023 s'han doblat el nombre de treballs presentats respecte de l'edició l'anterior i s'ha passat dels 55 als 93 treballs. A més, s'ha comptat amb la novetat de la incorporació d'un nou guardó, que ha premiat una cançó en català inèdita. La cerimònia era oberta a tothom i d'entrada lliure. Com acostuma a ser habitual i per recordar que una de les finalitats dels premis és preservar la llengua i la cultura catalanes, la festa es va voler sumar a la commemoració del centenari del naixement de l'escriptor mallorquí Jaume Vidal i Alcover (Manacor, 1923 - Barcelona, 1991). Així, durant la cerimònia hi va haver tres actuacions de la poetessa Odile Arqué, que va estar acompanyada a la guitarra per Chiara Gianni, i que va recitar diversos fragments que formen part de l'espectacle *Una paraula grega*, un homenatge a Vidal i Alcover.

Durant més de mig segle de vida, els Recvll han ajudat a descobrir nous valors i a consolidar la carrera d'escriptors i escriptores que sovint han vist publicada per primera vegada una obra seva gràcies als premis. De fet, actualment són els premis més llargs del territori gironí.

En l'acte de proclamació del veredict i el lliurament de premis hi van intervenir les famílies patrocinadores i representants de les institucions que ajuden a fer possibles els Premis, com l'Ajuntament de Blanes, la Institució de les Lletres Catalanes, la Diputació de Girona i el Consell Comarcal de la Selva. Una vegada llegida l'acta del Jurat es va saber els noms dels guanyadors: Núria Martí (Narrativa), Laura Masmiquel (Teatre), Josep Masats (Poesia), Jaume Planas (Periodisme), Gemma Busquets (Retrat Literari) i Naiara Burke (Cançó). Anecdòticament, les guanyadores dels premis de Narrativa i Teatre eren mare i filla i els de Periodisme i Cançó blanenc i blanesca. Després del lliurament de cada premi va tenir lloc una breu entrevista als guanyadors i alumnes de l'Oficina de Català de Blanes van llegir fragments de les obres.

Aquest any, el Jurat estava encapçalat per l'escriptora Maria Mercè Roca, i format per Eloi Falguera, Josep Maria Fonalleras, Jordi Llavina, Mònica Rabassa, Carles Rebassa, Francesc Robert i Salvador Roca. El Jurat del premi a la millor cançó en llengua catalana ha estat encapçalat pel músic i compositor blanenc Josep Maria Guinart, acompanyat per Josep Lluís Vidal i Jaume Planas.

UNA NOVA ESPECIALITAT S'HA AFEGIT ALS PREMIS RECVLL

En una animada conversa al dinar de Recvll de 2022, just acabats de donar el premi de la 58ena edició, el regidor de cultura i festes Albert Sanz va llançar l'idea de crear un nou premi a afegir als tradicionals de Narració, Poesia, Periodisme, Retrat literari i Teatre: Cançó en català.

Va oferir que l'Ajuntament es fes càrrec de la quantia del premi (500€) mentre que l'organització correués a càrrec de l'equip de Recvll que habitualment ho fa.

La idea que hi ha al darrere d'aquest nou premi és, d'una part lògicament promocionar la creació de noves cançons en català, el que constitueix una novetat ja que hi ha diferents convocatòries (hi ha el Premi Cerverí de la Fundació Prudenci Bertrana a la millor lletra de cançó, hi ha hagut el Premi Carles Sabater a la millor cançó de l'any, hi ha els premis Enderrock de diferents especialitats...), però no de cançons de nova creació. I de l'altra l'intent d'apropar a través de la música un públic més jove a la revista Recvll.

Sense trigar massa l'organització es va posar en marxa, es va buscar un jurat i es van convocar les bases, juntament amb les dels premis literaris tradicionals, el setembre següent.

Tancat el període de recepció d'obres, s'hi havien presentat sis cançons. Reunit el jurat es va considerar finalista el tema que ja hem

comentat, "Males companyies" i guanyadora la cançó "Poder viure't", que, un cop oberta la plica, va resultar ser de la blanenca Naiara Burke.

Premi Recvll Joaquim Ruyra de Narració

Dotació: 2.500 euros.
Núria Martí Constans (Girona)
Obra: *El món dels vius*.

Premi Recvll Benet Ribas de Poesia

Dotació: 1.500 euros.
Josep Masats Safont (Mollet del Vallès)
Obra: *Cata.cat*

Premi Recvll Josep Ametller de Teatre

Dotació: 2.000 euros.
Laura Masmiquel Martí (Girona)
Obra: *Mel*.

Premi Recvll Rafel Cornellà-Joaquim Abril de Retrat Literari

Dotació: 800 euros.
Gemma Busquets Ros (Banyoles)
Obra: *Emma de Miranda. El secret de la dansarina*.

Premi Recvll Salvador Reynaldos de Periodisme

Dotació: 800 euros.
Jaume Planas Perxachs (Blanes)
Obra: *La vida als marges*

Premi Cançó en català

Dotació: 500 euros.
Naiara Burke (Blanes)
Obra: *Poder viure't*. ■

VISITES GUIADES

10 €

- Tost d'hivern: 19 de maig, **diumenge**
- Tost de primavera: 26 de maig, **diumenge**
- 2 i 9 d'abril, **diumenges**
- 28 de maig, **diumenge**
- 4 i 11 de juny, **diumenges**
- El rebost de Marimurtra: 8 d'abril, **dissabte**
- Tost d'estiu: 18 i 25 de juny, **diumenges**
- 18 i 2 de juliol, **diumenges**
- Capvespre a Marimurtra: 6, 13, 20, i 27 de juliol, **dijous**
- 3, 10, 17, 24 i 31 d'agost, **dijous**
- Tost de tardor: 24 de setembre, **diumenge**
- 8, 15, 22 i 29 d'octubre, **diumenges**
- 5, 12 i 19 de novembre, **diumenges**

NOVETAT

MATINS DE MARIMURTRA

de 10h a 13h - 15 €

Els ocells de Marimurtra amb Pere Alzina

- 1 d'abril, **dissabte**
- Introducció a la cistelleria: usos i materials amb Dani Iglesias: 16 d'abril, **diumenge**
- Plantes tintorials amb Mònica Doria: 22 d'abril, **dissabte**
- Els ocells de la Tordera amb Pere Alzina: 30 d'abril, **diumenge**
- Taller de cianotípa amb Marta Vila-Puig: 7 de maig, **dissabte**
- Vermut amb Faust amb Antonio Membrives: 14 de maig, **dissabte**
- El mosquit tigre i altres mosquits: 21 de maig, **dissabte**

JORNADES TÈCNiques

de 9 h a 13h - 12,35 €

Jardins i canvi climàtic, amb Esteban Monrique (RJB-CSIC) REAL JARDIN BOTANICO

- 14 d'abril, **dissabte**
- La vida del sòl amb Marga López: 21 d'abril, **diumenge**
- El compostatge en jardineria: teoria i pràctica amb Marga López i Josep Sauleda: 5 de maig, **diumenge**
- Del model FitoZero a la substitució d'espècies sensibles amb Florie Richard, Carles Garcia, Jordi Fàbregas, Pere Fraga i Mònica Badós: 19 de maig, **diumenge**
- AHeropaties amb Josep Antoni Rosselló: 26 de maig, **diumenge**

Snorkel Botànic

de 9.30 h a 11.30 h

- Snorkel Botànic: 30 i 27 de juliol, **dijous**
- Snorkel Botànic: 03, 10, 17, 24 i 31 d'agost, **dijous**

Setmana de la Ciència

0 € - 15 €

Conferència amb Sello Arboleda: 17 de novembre, **dissabte**

Marimurtra + científic: 25 de novembre, **dissabte**

Visita guiada la Biodiversitat de Marimurtra: 26 de novembre, **diumenge**

Monogràfic Marimurtra

25 €

Monogràfic de les cactàcies: 22 d'octubre, **diumenge**

Per participar en qualsevol de les activitats que organitzem al Jardí Botànic Marimurtra cal reservar prèviament. Les dades podrien estar subjectes a canvis.

marimurtra@marimurtra.cat
910 22 00 55

Arran de mar és Blanes

«Arran de mar» és el nou segell identitari de Blanes, que neix amb l'objectiu d'acompanyar les iniciatives de poble i reforçar el sentiment de pertinença de la població

M. Àngels Maresma
Dissenyadora

El passat 22 de març a les 20h del vespre va tenir lloc al Teatre de Blanes l'acte de presentació de la nova marca «Arran de mar»; el nou segell identitari de la ciutat, que neix amb l'objectiu d'acompanyar les iniciatives de poble i reforçar el sentiment de pertinença dels seus habitants.

L'acte va comptar amb la participació dels periodistes blanencs, Rafel Bagot i Fina Brunet, així com els parlaments de l'alcalde Àngel Canosa, el regidor Albert Sanz, i la dissenyadora M. Àngels Maresma. Es van projectar dos vídeos. El primer; un vídeo realitzat per Jordi Vissi, amb el testimoni de veïns i veïnes blanenques i la seva relació amb el mar. I el segon, un vídeo de presentació de la marca, dirigit per M.À. i realitzat per Sergi Perpinyà.

LA MARCA «ARRAN DE MAR»

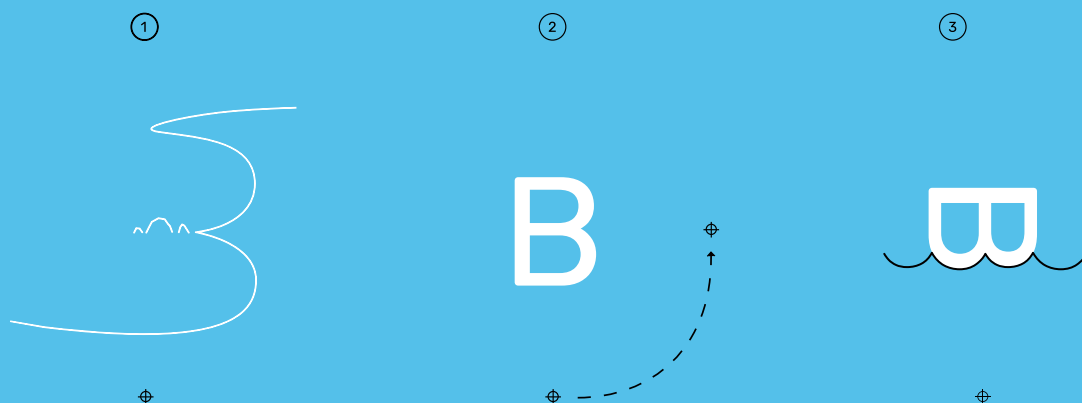
L'encàrrec era clar: «Crear una marca de ciutat que acompanyi a les iniciatives de poble, i reforci el sentiment de pertinença de la població i el seu vincle amb el mar».

Però, si l'objectiu principal de la marca és el **sentiment de pertinença**, pensàvem que hi havia d'haver un canvi de perspectiva en la manera com ens havíem dirigit fins ara als blanencs i blanenques i, per tant, havíem de crear una marca inclusiva i dinàmica que posés al centre als habitants.

En aquest sentit, la marca «Arran de mar» s'ha concebut amb la intenció de trencar amb el model de marca tradicional basat en mostrar imatges idíl·liques de la ciutat.

En aquest punt, ja teníem els tres conceptes clau que ens servirien per desenvolupar conceptualment la marca: **Identitat blanenca, canvi de perspectiva i vincle amb el mar**. Però, quin havia de ser el resultat gràfic?

📍 Punt de vista

Pere Viñas, un dels testimonis del vídeo promocional realitzat per Jordi Vissi.

Visualització del vídeo:

CONCEPTE CREATIU

La badia de Blanes, vista de del cim de Sant Joan, és una de les imatges més conegudes de la ciutat. Des d'allà, s'identifica clarament la lletra B que dibuixa el mar, i que de fet, n'és l'origen de la marca turística. La lletra B, doncs, esdevé un símbol identitari.

Habitualment, però, els habitants veiem el mar des d'una altra perspectiva; des del poble. En canviar la perspectiva de la lletra B, la seva contraforma, dibuixa el mar.

D'aquesta manera, aconseguim sintetitzar els tres conceptes (identitat, canvi de perspectiva i mar) en una idea molt simple en el resultat i plena de significat. Partint d'aquesta idea es dissenya un símbol simple, simètric i figuratiu, on s'identifica clarament la lletra B en posició horitzontal que, a través de la seva contraforma, s'observa el mar.

Es tracta d'una marca que es comunica amb un to fresc, divertit i amable, on l'abstracció de la seva forma permet jugar amb infinitat de resultats que fomenten la creativitat i la imaginació.

La campanya de llançament de la marca «Arran de mar» busca la interacció i participació de les persones. Serà a partir de la seva implicació que els habitants, fent volar la imaginació, se la faran seva. La marca «Arran de mar» acaba sent un símbol que es pot convertir en tot allò que vulguem que sigui; en tot allò que hi vulguem veure.

Més informació a:
arrandemar.blanes.cat

Fragment de l'animació realitzada per Sergi Perpinyà i M.Àngels Maresma.

Visualització de l'animació:

100 anys de la SAFA

#2

Tergal, nace en Blanes

• PATRIMONI •

Ens situem avui al 1939, quan després de la Guerra Civil el país s'ha de reconstruir. SAFA també hi juga un paper clau, amb l'impuls i creació de tallers i negocis independents que generen nous llocs de feina.

Ens situem avui al 1939, quan després de la Guerra Civil el país s'ha de reconstruir. SAFA també hi juga un paper clau, amb l'impuls i creació de tallers i negocis independents que generen nous llocs de feina. Es pot dir que l'any 1944 ja s'havien acabat les obres de reconstrucció de la fàbrica, força afectada pels bombardejos durant el període de guerra, i que es reprèn la producció de raió i fibrana. Acabada la Segona Guerra Mundial, també s'han de superar els greus problemes d'abastiment de matèries primeres i en la importació de cel·lulosa. Tot i així, l'any 1950, quan també es produeix la mort del primer president de la Societat, Álvaro de Figueroa, s'autoritza l'ampliació de les instal·lacions i es comencen les negociacions per obtenir la llicència per a l'explotació d'una nova fibra, el Nylon 6.6: el niló. Finalment, aquesta llicència s'aconsegueix el desembre de 1951 i s'accelera el ritme de les obres amb la realització dels edificis, l'arribada de les màquines per la filatura i estiratge per fer de SAFA la pionera de les fibres sintètiques a Espanya. És el 14 de juliol de 1953 quan es posen en marxa de manera oficial les instal·lacions per la producció de niló a la fàbrica blanesca. SAFA aconsegueix la cessió de la llicència de l'americana Du Pont, que ja n'elaborava des de 1939. Al fulletó que el 1953 edita l'empresa per fer la presentació oficial d'aquest nou fil hi podem llegir:

«SAFA puede ofrecer de este modo, nuevos productos al mercador español, de indiscutible interés para su economía y presentar el NYLON, considerado como la Reina de las fibras artificiales, por primera vez en España a la industria nacional, con motivo de la XXI Feria oficial e Internacional de Muestras de Barcelona»

Les restriccions elèctriques suposaven un greu problema si no es volia aturar la producció i es decideix instal·lar una central termoelèctrica pròpia. Tot i els obstacles, l'empresa presumeix que la qualitat del niló que s'obté és excel·lent i que supera la dels competidors estrangers. El 1956 s'obté més d'un milió de dòlars amb la seva exportació. I aquell any, en motiu de la participació de SAFA a la Fira Internacional de Mostres de Barcelona s'ofereix al Cap de l'Estat, el General Franco, un "fajín de Nylon SAFA", que rep de mans dels directius en una audiència al palau de Pedralbes.

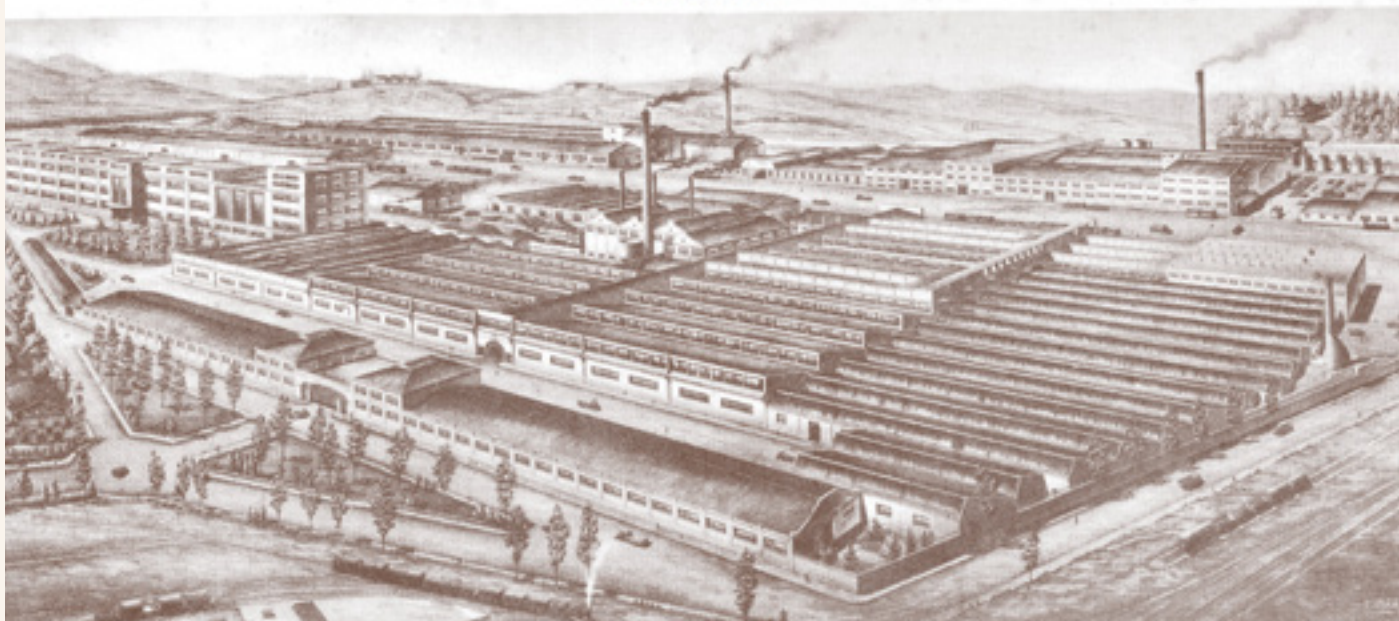
En la il·lustració de 1953 que acompanya aquest escrit s'hi pot observar la presència de les vies del tren, que entraven dins del recinte de la fàbrica per traslladar, en vagonets, el material. Ja des de l'inici hi va existir una locomotora amb un dipòsit de vapor a pressió, que es reomplia a la mateixa fàbrica i que així podia funcionar fins que disminuïa la pressió i s'havia de fer una altra recàrrega. Com a curiositat, la locomotora que actualment veiem a la rotonda de l'avinguda d'Europa és la que va funcionar fins a la segona meitat de la dècada dels cinquanta, quan la va substituir una altra de dièsel.

Una altra fita important en la història de la fàbrica passa el 1959, quan SAFA aconsegueix de la britànica Imperial Chemical Industries l'explotació de la patent del polièster, comercialitzat amb la marca Tergal

És el 6 de juny de 1959, quan s'obté el primer fil comercial de polièster fabricat a Espanya. També s'ofereix al general Franco un banderí confeccionat amb aquest fil, però va ser uns anys després, el 1963, quan una altra delegació de directius són rebuts al palau de Pedralbes.

SOCIEDAD ANONIMA DE FIBRAS ARTIFICIALES

S. A. F. A.

Un altre fet remarcable és que el 1960, el director general de SAFSA, Josep Agell Agell, presideix el Congrés Internacional de Química, que se celebra a Barcelona.

La nit de l'11 al 12 d'octubre de 1962 les pluges torrencials i el desbordament de la Tordera afecten de manera important a la fàbrica, que queda coberta per més de mig metre de fang i aigua, arribant en aquells punts més baixos del recinte fabril al metre i mig. Els 400 treballadors del torn de nit van poder ser evacuats a temps i no es produí cap desgracia personal.

També és en aquesta dècada dels seixanta quan apareix l'eslògan publicitari per les peces fabricades amb polièster que diu: "Tergal en España, nace en Blanes". A mitjans 1968 sembla que la indústria tèxtil es recupera d'una crisi iniciada pocs anys abans, els preus dels materials per la fabricació (excepte la cel·lulosa) també disminueixen i el desenvolupament tecnològic en el tèxtil ajuda al preu final de les fibres. Es decideix ampliar la fàbrica i comprar uns terrenys on fer-ne una altra, que finalment es fa en el terme municipal de Sant Julià de Ramis. El 1973, anys del cinquantenari de la fundació de SAFSA, s'inicia també la construcció d'una planta química per a la fabricació de "la sal de niló, monòmer per a l'obtenció de la superpoliamida lineal sintètica 6.6."

Com hem pogut apuntar aquí de manera resumida hi ha diversos anys importants per comprendre l'evolució de SAFSA fins a finals de la dècada dels seixanta. Com també ho seran – en parlarem

També és en aquesta dècada dels seixanta quan apareix l'eslògan publicitari per les peces fabricades amb polièster que diu: «Tergal en España, nace en Blanes».

en el darrer capítol– les vagues, les lluites obres, els canvis de nom de la marca o les diferents crisis que ha hagut de superar l'empresa. Així, del 1990 al 1994 SAFSA serà Rhone-Poulenc i a partir del 1994 es dirà Nylstar. La fàbrica química, a partir del 2006 i fins al 2013 pertany a Rhodia i a partir de 2013 a Solvay, un grup que desenvolupa la seva activitat en el sector químic amb més de 400 centres de treball a 50 països. ■

Fotografies:

Fons Brillas. Arxiu Municipal de Blanes (AMBL)

Més informació:

DD.AA. SAFSA. 50 años (1923-1973)

DD.AA. Solvay. 50 años de la fábrica de Blanes (1967-2017)

El 10 de gener de 1983 un grup de cinc persones van fer la primera emissió al 100.3 de l'FM des d'un estudi ubicat en un domicili particular del carrer de l'Antiga número 80 de Blanes.

Aquest grup de persones havien optat al concurs de llicències en FM que la Generalitat de Catalunya va convocar l'any 1982. Ho van fer amb una proposta per posar en marxa a Blanes una emissora de ràdio d'àmbit comarcal, en català i independent. L'emissora que acabava de néixer va ser la llavor del que actualment és Ràdio Marina.

Aquella primera emissora portava el nom de Ràdio Blanes. Poc després, va canviar el nom a Antena Blava i es va integrar a la també acabada de néixer Cadena 13. En aquest temps també es van construir els estudis al barri de Ca la Guidó de Blanes, on actualment continua havent la seu de l'emissora. Dos anys després d'aquella primera emissió va arribar la fusió amb una altra emissora blanenca, Ràdio Mediterrània, donant lloc a la marca Ràdio Marina.

Els anys següents van ser els de la consolidació de l'emissora com a referent de la ràdio comarcal a la Selva i el Maresme. Pels micròfons de Ràdio Marina han passat multitud de persones que ara són cares i veus conegudes del sector audiovisual català com Fina Brunet, Lluís Gendrau o Saül Gordillo. I moltes altres han treballat o col·laborat en els inicis de la seva carrera com a periodistes i locutors.

Entre els directors que hi ha hagut abans de l'actual director Josep Lluís Vidal hi ha en Francesc Pla, als inicis, en Francesc Robert i Josep Borrell.

Altres dels comunicadors il·lustres que han passat per l'emissora han estat en Jordi Margarit, en Josep Andújar, la Montse Esteba, la Fina Brunet o en Josep Pou, actualment la veu corporativa de Catalunya Ràdio. També hi han passat la Laura Téllez, actualment directora de Ràdio Malgrat, o en Pere Espinosa, cantant i showman.

Ràdio Marina sempre s'ha distingit per ser una ràdio de proximitat i per una emissió de qualitat en català. La proximitat l'ha treballat en base a tenir clar un territori de referència que és el que en alguns moments s'ha anomenat la Marina de la Selva, i que aniria des d'Arenys a Tossa, amb centre a Blanes.

Aquest territori és l'àmbit de referència a nivell informatiu, però també comercial.

La qualitat ha vingut donada per una senyal i un so distintius i característics, que ha implicat tenir sempre els aparells més punters i les eines tecnològiques més innovadores. Fins al moment de la irrupció dels ordinadors a la ràdio, aquest era un factor clau i determinant per distingir Ràdio Marina a nivell sonor. Pel que fa al català, a excepció d'alguns anuncis que es fan en castellà, la resta de la programació es fa en català i amb els percentatges de música en català que marca la Llei de l'Àudiovisual de Catalunya.

Al llarg d'aquests 40 anys d'història Ràdio Marina també ha jugat un paper important com a impulsor cultural, per exemple com a espònsor dels Premis Literaris Recull. Pel 20è aniversari de l'emissora es va editar una versió digital amb una selecció de narracions de Joaquim Ruyra llegits per Alcover Moll. Es va gravar, digitalitzar i netejar el contingut, que es va presentar en una caixa amb un CD i un llibret amb un concepte gràfic de l'artista blanenc Serrano Bou.

L'àmbit d'influència de Ràdio Marina també es va voler estendre a altres canals de comunicació. Així, durant uns anys va tenir un canal de televisió privat i propi. Durant uns anys també va oferir els serveis del que en deien Ràdio Marina 2, que era un servei de fil musical de pagament per a empreses. Més tard també va entrar al sector de la premsa escrita amb la publicació La Marina.

Just ara es compleix un any del canvi en la direcció i gestió de l'emissora. Amb Josep Lluís Vidal al capdavant, el nou projecte aposta per la digitalització i la presència multicanal. Tot, mantenint l'esperit de mitjà de comunicació comarcal, en català i independent. S'ha enfortit la presència digital de Ràdio Marina a les xarxes socials i han creat el portal de continguts digitals marina360.cat. Durant aquest 2023 es duran a terme diverses activitats per celebrar el 40è aniversari, com un acte institucional i una exposició itinerant que visitarà diverses poblacions de la Selva i el Maresme. ■ **Celobert**

FETS I GENT

Alba Lupiañez
Polítòloga

En l'edició anterior de Celobert, vam explicar-vos què eren els Consells Comarcals. Ara, en aquesta nova columna, parlarem de les Diputacions Provincials, un altre òrgan supramunicipal, òrgan de govern de la Província i la formació del qual també està condicionada als resultats de les eleccions municipals del proper 28 de maig.

Una Diputació Provincial regeix el govern de la província, per tant, a Catalunya en tenim 4: Girona, Barcelona, Lleida i Tarragona. I, igual com passa amb els Consells Comarcals, el nombre de diputats que correspon a cada diputació provincial es determina segons els residents de cada província.

De les darreres eleccions, la Diputació de Girona va obtenir 27 diputats i diputades, ja que estem parlant d'una diputació de menys d'1 milió d'habitants. 27 també són els integrants de la Diputació de Tarragona, mentre que la de Lleida en té 25. Evidentment, la Diputació més nombrosa és la de Barcelona, que compta amb 51 diputats i diputades perquè engloba una Província de més de 3.500.000 habitants.

A la Diputació de Girona, l'origen dels 27 membres actuals els hem de buscar en el partit judicial corresponent. Precisament, els municipis de Blanes, Lloret i Tossa formen part del partit judicial de Santa Coloma de Farners, per tant, els nostres representants formen part de Junts per Catalunya (2 diputats), Esquerra Republicana de Catalunya (2 diputats), Partit dels Socialistes de Catalunya (1 diputada) i Independents de la Selva (1 diputada).

Si ens parem a observar el Pressupost de la Diputació de Girona, veiem que és de 15,6 milions (igual que el que té l'Ajunta-

ment de Tossa de Mar, de 15 milions). En canvi, l'Ajuntament de Blanes, pel 2023, ha aprovat un pressupost de 52 milions i el de Lloret de Mar, per 87,5 milions.

I, què fa la Diputació per la ciutadania de la província de Girona, per exemple? Abarca diferents àmbits i sectors, com oferir assistència als pobles petits a través del Fons de Cooperació Econòmica i Cultural (amb subvencions per Ajuntaments) i gestionar el servei d'assistència domiciliària a persones de més de 80 anys. També, la Diputació intervé activament en la promoció turística a través del Patronat de Turisme i, a nivell cultural, és el titular d'un equipament de referència de la província com el Conservatori de Música Isaac Albéniz de Girona.

Així doncs, la Diputació és un òrgan d'elecció indirecta que s'integra amb els diputats i diputades segons els resultats de les eleccions municipals. Per aquest motiu, les eleccions del proper 28 de maig són, també, tan importants. Per triar qui ostentarà l'alcaldia del teu poble però, també, per determinar quines corrents polítiques governaran al Consell Comarcal de la Selva i a la Diputació de Girona. Per tant, no deixeu de participar-hi! ■

Amb el suport de Ceigrup Blanes, la mar de prop!

Ceigrup
Blanes

Anselm Clavé 5, baixos · 17300 BLANES (GI)
Tel. 972 35 80 70 · realestate@ceigrupblanes.com
www.ceigrupblanes.com

Advocats
Assessoria
Serveis immobiliaris

La residència per a la gent gran de Lloret de Mar es farà amb diners 100% públics

El ple municipal ha fet un nou pas endavant per fer realitat el projecte

La idea amb què es treballa és que l'equipament estigui enllestit en el termini de dos anys i mig

Imatge de Plenari del passat 27 de Març

Tots els grups municipals celebren que finalment s'hagi trobat la manera de poder finançar amb diners públics tot el projecte de la nova residència per a la gent gran. Tot i així, a la modificació de crèdit que es va aprovar a l'últim ple municipal no tots els grups hi van donar suport, perquè contenia altres aspectes més enllà del projecte de la residència.

Segui com sigui, al ple es va fer un nou pas endavant per fer realitat aquest equipament, històricament reivindicat al municipi i, gràcies a l'aportació que fa la Generalitat a través dels fons Next Generation i al crèdit que s'està gestionant amb l'Institut Català de Finances, es preveu que el projecte pugui ser una realitat en el termini aproximat de dos anys i mig.

Recordem que la nova residència i centre de dia per a la gent gran s'ha de construir al parc de Can Buc i té una superfície de 10.000 metres quadrats.

El que es va aprovar al ple és la modificació de crèdit que permet ajuntar els romanents de diferents partides per destinar-los al nou equipament. A més a més, també es comptava amb gairebé sis milions d'euros que apor-

ta la Generalitat via els fons europeus Next Generation, i el préstec de 6.600.000 euros que es preveu que atorgarà l'Institut Català de Finances de la Generalitat. Segons l'estudi preliminar, l'equipament es preveu que costi 12.500.000 euros i s'ha de fer aquest tràmit per poder licitar la redacció i execució del projecte.

Al ple, hi van votar a favor els regidors de l'equip de govern, Força Lloret i la regidora no adscrita Marina Nicolàs. Lloret en Comú, el PSC i Cs es van abstenir.

El nou pla especial urbanístic de l'Obreria de Santa Cristina

L'Ajuntament ha aprovat el pla especial urbanístic de l'Obreria de Santa Cristina perquè l'entitat pugui fer obres a la finca, tal com s'estableixen en el pla especial.

El que detalla el nou document és, entre altres coses, que la superfície a construir no podrà sobrepassar l'alçada existent. Les noves construccions, a més, només podran ocupar un espai delimitat pel pla especial i s'han de fer sota la rasant del terreny, amb l'objectiu de preservar l'estat actual de la finca sense alterar la configuració actual del terreny.

La voluntat de l'Obreria és enderrocar la casa de les obreres, que està molt malmesa, i el segon pis de l'hotel per tenir aquests metres quadrats de reserva per fer nous equipaments. A més a més, l'entitat també té en ment fer una sala d'actes, un bar-restaurant, un museu i una botiga.

En el ple, l'equip de govern va defensar que l'Obreria ha presentat fins a 22 informes favorables per tirar endavant aquest pla urbanístic, que a banda de millorar l'aspecte també millorarà la seguretat. Cal tenir en compte, també, que el pla no substitueix en cap cas l'expedient de la llicència d'obres, d'activitats ni del Pla d'Autoprotecció, que s'hauran de tramitar i aprovar independentment.

El partit més crític amb aquest punt va ser Lloret en Comú, que critica que una entitat que considera un "lobby" a Lloret construeixi en un entorn que hauria d'estar protegit per l'administració. Tant els comuns com el PSC van votar en contra. Cs tampoc no va donar suport al punt, tot i que es va abstenir.

Exercici de transparència

Els 21 regidors del ple municipal s'han compromès a presentar les factures que justifiquen a què s'han destinat els diners de la subvenció que han rebut de l'Ajuntament durant aquest mandat, és a dir, del 2019 al 2023. Fan referència a l'assignació que se'ls atorga als grups municipals en funció del nombre de regidors que tenen.

La proposta la va fer Lloret en Comú i tots els grups hi van donar suport, perquè consideren que és un exercici de transparència i això sempre és positiu.

En el debat, ERC va voler matisar que els diners que es reben com a grup municipal en cap cas no es poden destinar a incrementar l'assignació dels regidors ni a contractar personal ni a comprar actius que siguin patrimonials. ■

Dissabte 15 d'abril - 19.30h | Biblioteca - Sala Polivalent
Luís Soler diu *Canigó* de Jacint Verdaguer

Dissabte 29 d'abril - 19.30h | Biblioteca - Sala Polivalent
Josep Perdals diu Josep Carner

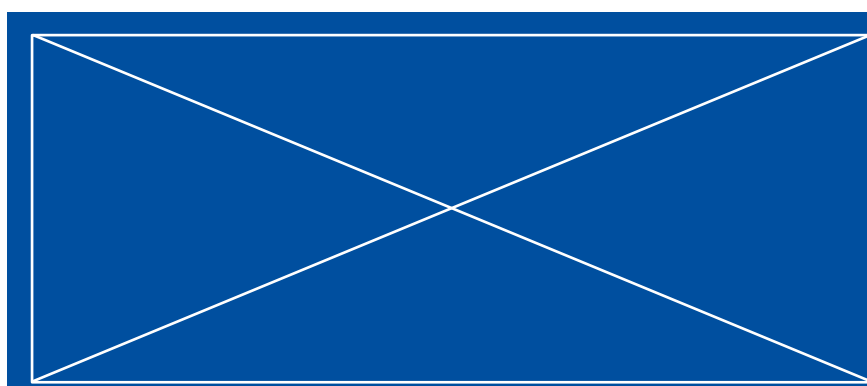
Dissabte 13 de maig - 19.30h | Biblioteca - Sala Polivalent
Núria Candela diu Antònia Vicens

Dissabte 10 de juny - 20.30h | Teatre - Acte de Cloenda
EROS I THANATOS

Neus Dalmau diu Pierre Louys i Marie de Regnier
amb Fedra Borràs (flauta travessera) i Mercè Hervada (piano)

1a part **EROS**: Les cançons de Bilits de Claude Debussy
2a part **THANATOS**: Obres de Pauline Viardot, Clara Wieck,
Lili Boulanger, Mariona Vila i Elisenda Fàbregas.

Entrada gratuïta

Això no és un error de disseny. És un espai de publicitat disponible per a tu.

Posa't en contacte amb nosaltres i t'informarem de les nostres tarifes.

www.celobert.cat
info@celobert.cat

L'Ajuntament de Lloret pinta un mural amb motiu del Dia de la Llengua Materna

La frase que protagonitza la pintura és «Soc d'allà i també d'aquí» de l'autor palestí Mahmoud Darwish

L'Ajuntament de Lloret de Mar ha pintat un mural per celebrar el Dia Internacional de la Llengua Materna. La pintura, que es troba al mur del carrer del **Pla de Carbonell número 25**, té com a objectiu deixar constància de la diversitat lingüística del municipi.

El mural, obra de l'artista **Borbála Rámpay**, inclou el vers d'un poema traduït en els idiomes més representatius del municipi. A més, s'està duent a terme l'enregistrament oral de les **56 llengües** que es parlen a Lloret de Mar, que es podran escoltar a través d'un **codi QR** situat al mateix mur.

Procés participatiu

El vers que protagonitza el mural ha estat escollit a través d'un procés participatiu, que **va començar el 9 de gener i va acabar el 4 de febrer**. Al llarg del procés, on van participar unes **500 persones**, la ciutadania podien escollir entre quatre versos del

poema "Soc d'allà, soc d'aquí", de l'autor palestí Mahmoud Darwish, que parla de la llengua materna com a tret d'identitat.

L'opció guanyadora ha estat "**Sóc d'allà i també d'aquí**", que ha obtingut el 38,2% dels vots. En segona posició, amb el 21,8% dels vots, s'ha posicionat "**És que la identitat neix amb nosaltres, però al final és la creació d'un mateix**", mentre que "**Tinc dues llengües i he oblidat amb quina solia somniar**" ha aconseguit la tercera posició amb el 17,8% dels vots. L'opció menys votada, amb un **14,9%** dels vots, ha estat "**Soc d'allà i també d'aquí, i no soc d'allà ni d'aquí**".

Cal destacar que el consistori lloretenc va deixar una cinquena opció dins la categoria "altres" per tal de rebre nous suggeriments de versos, però només ha obtingut un **7,3%** de respostes.

El projecte creatiu, participatiu i de sensibilització ciutadana ha estat compartit entre, l'Oficina de Català del Consorci per a la Normalització Lingüística i el Pla de Ciutadania, que forma part dels Serveis Especialitzats d'Atenció Social de la Secció de Benestar i Família en el marc dels actes de Lloret de Mar com a **Capital de la Cultura Catalana 2023**. ■

L'Ajuntament adquireix un nou espai pel Centre Cívic

També donarà servei a programes de Benestar i Família com la Tarda Jove, l'Espai de Salut Jove, Porta d'accés i el Reconcilia't, tots ells programes i accions que fan atenció a joves en situació de vulnerabilitat

La regidora de Participació Ciutadana, Lara Torres, explica que "Atès que s'havia perdut el servei de l'equipament existent que fins ara feia les funcions de Centre Cívic en el barri del Molí, es feia necessari i imprescindible substituir-lo per un altre espai que permeti els usos d'un equipament que compti amb unes característiques que permetin trobar-se i relacionar-se i construir d'una manera col·lectiva i transversal projectes amb un valor social, inclusiu i participatiu".

Aquest nou espai compta amb una superfície aproximada de 120m² i està ubicat en l'Av. de les Regions que és una via comercial que vertebrava part de la centralitat en el barri, doncs està en front de la plaça dels Drets Humans i molt a prop de la plaça de

les Regions, dues zones d'especial aflluència, fet que garanteix la seva visibilitat i concurrència.

Els centres cívics com a model d'equipament sociocultural i de barri, i el projecte de la xarxa de Centres Cívics de Lloret de Mar constitueixen els instruments per generar la creativitat i la convivència necessària per impulsar un model cohesionat de municipi, posant l'èmfasi en la descentralització territorial i dotant-los de contingut de tal manera que siguin referents socioculturals en el barri i per tant, referents de proximitat. Proximitat entesa en el sentit físic (vinculada a l'equipament) i també relacional (vinculada a la coneixença, a la creació de vincles o de suport). ■ **Pol Ginesta**, redacció.

Albert Robert i Ribot
Alcalde de Lloret

«Assumeixo aquests dos mesos i mig com a alcalde de Lloret amb la màxima responsabilitat i il·lusió»

Benvolguts lloretencs i lloretenques,

Assumeixo aquests dos mesos i mig com a alcalde de Lloret amb la màxima responsabilitat i il·lusió. Els que em coneixeu sabeu que soc una persona propera i empàtica, i la meva prioritat com a alcalde és arribar al màxim consens amb la resta de partits polítics municipals per tirar endavant les millors decisions i projectes que siguin prioritaris per a la nostra vila i tots els lloretencs i lloretenques. La ciutat i cadascun dels seus veïns ho valen.

Un d'aquests projectes, totalment necessari per contribuir al benestar i qualitat de vida, és la residència de la gent gran, per a la qual ja hem aconseguit una subvenció a través dels fons europeus de gairebé 6 milions d'euros i de la qual, en el meu primer ple com alcalde, vàrem aprovar la modificació de crèdit necessària per poder-la tirar endavant. Un altre, i aquest molt més transversal i de gestió diària, és el d'estar al costat dels problemes diaris de la gent i això vol incidir en la neteja viària i procurar perquè el manteniment de l'espai públic estigui en òptimes condicions per a que els ciutadans i ciutadanes de Lloret en puguem estar orgullosos.

En el dia a dia d'aquest Ajuntament continuaré impulsant l'estratègia de transformació digital que ja hem iniciat com a equip de govern; la meva formació com a informàtic, juntament amb la meva trajectòria en diferents departaments com són Urbanisme, Serveis Econòmics, Cultura o Teatre m'han demostrat que hi ha molt de camí per recórrer encara en l'àmbit de la digitalització en l'administració pública, i que cal continuar incidint en aquest aspecte perquè les noves tecnologies ens ajudin en la millora del nostre servei a la ciutadania, tant des d'un punt de vista d'anticipació i tenir dades que ens permetin avançar-nos a les necessitats com diàriament en eficiència i agilitat. El Lloret Smart Center, també finançat amb fons europeus, serà el centre neuràlgic on podrem aglutinar totes aquestes dades i realitzar-ne el seguiment. ■

FETS I GENT

Albert Robert i Ribot
Alcalde de Lloret

Ajuntament de
Lloret de Mar

Fa 50 anys que va néixer Rialles a Terrassa i a Catalunya

Josep-Maria Font i Gillué
Cofundador de Rialles i de
Pedagogia de l'Espectacle

Era el dissabte dia 28 d'octubre del 1972, a dos quarts de cinc de la tarda, al vell Teatre Principal de Terrassa va néixer la criatura. Ens va acompanyar, talment com si en fos el padrí, el conegut cantant i rapsoda Guillem d'Efak, el grup Jocs a la Sorra/U de cuc, dirigit per Francesc Alborch, va representar l'obra El Gran Klaus i el Petit Klaus, de Hans Christian Andersen. La festa havia començat amb èxit i perspectives i, sobretot, ganes de continuïtat.

En Lluís Amat em va demanar per a la revista Celobert que li fes un article glos-sant els aniversaris de Rialles a Terrassa i a Blanes. Ho faig de bon grat, la revista i l'esforç d'anunciants, redactors i tots els qui hi col·laboren bé ho mereix i Rialles també. Un moviment que va néixer més de vint anys abans que el Club Super 3 de TV3, no és fútil deixar-ne constància.

Era el dissabte dia 28 d'octubre del 1972, a dos quarts de cinc de la tarda, al vell Teatre Principal de Terrassa va néixer la criatura. Ens va acompanyar, talment com si en fos el padrí, el conegut cantant i rapsoda Guillem d'Efak, el grup Jocs a la Sorra/U de cuc, dirigit per Francesc Alborch, va representar l'obra El Gran Klaus i el Petit Klaus, de Hans Christian Andersen. La festa havia començat amb èxit i perspectives i, sobretot, ganes de continuïtat.

Els precedents d'aquesta iniciativa venien del 5 de desembre de 1971, moment en què es va fer el 1r Cicle de Teatre per a Nois i noies Cavall Fort, a la Sala Regina de Terrassa, que va durar fins el gener del 1972. Entre altres grups, hi van actuar Put-xinel·lis Claca.

Va ser Òmnium Terrassa, presidit per en Joaquim Badia i Tobella (Terrassa, 6.4.1928-18.1.2020), qui va impulsar la iniciativa, encomanant-la a la vocal Esperança Santacana i, ambdós, a mi mateix, que havia impulsat els precedents esmentats. És d'evidència supina que, sense els centenars de joves nois i noies voluntaris que s'hi van implicar, la tasca hagués resultat impossible, a part de molt feixuga. Per tant, i ben d'entrada, un agraïment a tota la llarga corrua de persones, que algun dia haurem de relacionar, si més no intentar-ho. No ho faig ara per evitar greuges, però de veritat un sincer i pregon agraïment a totes.

Durant la temporada 1972/73, es van fer 29 espectacles, amb una assistència d'uns 11.000 espectadors. En Guillem d'Efak en va ser sempre l'animador. I així van anar continuant temporades i sessions, afegint-hi espectacles i espectadors any rere any. També nous animadors com Ara va de bo, Quico Serrat, Joan Cots i La Serpentina. I també nous formats, com festes populars, i alternant espais com el carrer i places i parcs de Terrassa. Es va fer una 2a gran festa, al Parc Sant Jordi,

El 1974 s'inicia una nova experiència sorgida de Rialles que, els primers anys, s'anuncia com a Rialles Pedagogia de l'Espectacle

amb el memorable espectacle Catacroc, a càrrec de Els Comediants que feia poc havien arrencat.

En paral·lel, s'engeguen els Taller de Rialles en un espai que la família Armengol-Mitjans ens va cedir, al carrer Cardaire. Allà, els dissabtes al matí, un bon estol de joves "monitors" preparaven les animacions de l'espectacle de la tarda.

De 1972 a 1974, es publiquen els programes de mà col·leccionables, amb fotografies de la ciutat cedides per l'Arxiu Tobella i al dors la informació de l'espectacle del dia. Es publica l'àlbum Llegendes de Sant Llorenç del Munt, un recull de les llegendes de la nostra muntanya seleccionades per Josep-Maria Font, amb il·lustracions de Maria Palau, un àlbum de cromos que setmanalment s'obtenien amb el programa de mà de cada espectacle. A l'Institut Industrial s'inaugura la 1a Exposició del Llibre Infantil i Juvenil, exposició que després

serà portada a diferents barris de la ciutat, entre ells a Ca n'Anglada. Més endavant, es publica també Llegendes, contalles i trifulgues de Terrassa, d'Oriol Cardús i Grau, amb il·lustracions de M. Montserrat Oller i Torres i, també, Jocs d'ahir, d'avui i de sempre, de Vicenç Villatoro i Lamolla, amb il·lustracions primerenques d'Anna Clariana i Muntada.

El 1974 s'inicia una nova experiència sorgida de Rialles que, els primers anys, s'anuncia com a Rialles Pedagogia de l'Espectacle. Al poc temps, se separa la gestió, atenent els objectius diferents i la necessitat de professionalitzar Pedagogia de l'Espectacle davant el volum que anava adquirint. Passa a dependre de Fundació Torre del Palau, atorgada el 1985 per Òmnium Cultural.

El 1975 s'organitza una exposició subhasta d'art al Casino del Comerç, amb la col·laboració de molts artistes terrassencs, per donar suport econòmic a les activitats. Es venen tots els quadres i obres i suposa una injecció per a l'economia de Rialles.

El 1977 és l'any de l'expansió. Un ajut de la Caixa de Pensions permet iniciar Rialles a Badalona, Vilafranca del Penedès, Manresa, Sabadell i Igualada. A Terrassa s'havia iniciat Rialles als barris de Can Palet i Ca n'Anglada.

Inauguració de l'exposició
40 anys de RIALLES,
presidida per el batlle Àngel
Canosa i l'ànima de l'Ass. a
Blanes Maria del Vilar Puig

El 1990 es fa la 1a Mostra de Teatre Rialles per a nois i noies a Igualada, que es fa cada any des d'aleshores, i esdevé una mostra de referència de la producció d'espectacles per a nois i noies fins a dia d'avui, amb més de 30 edicions

El 1978, mercès a la bona feina d'en Francesc Clua i Horcajuelo (Terrassa, 30.10.1935 - 9.4.2017 qui, a partir del 1976, n'és el Cap Coordinador (fins el 1989) anys després es crea una delegació funcional dins d'Òmnium Cultural, nomenada Moviment Rialles de Catalunya que, progressivament, arriba fins a 62 poblacions de tot el país, poca broma —com ens recordava Pere Fontanet, a l'acte que vam celebrar al Centre Cultural de Terrassa en motiu d'aquests 50 anys, successor en la Coordinació riallera de Francesc Clua des de l'octubre del 1989 fins al maig/juny del 1995. Cada població tenia els seus grups de voluntaris gestors.

El 1990 es fa la 1a Mostra de Teatre Rialles per a nois i noies a Igualada, que es fa cada any des d'aleshores, i esdevé una mostra de referència de la producció d'espectacles per a nois i noies fins a dia d'avui, amb més de 30 edicions. És una mostra on els programadors hi fan cap i seleccionen els espectacles que progra-

maran. Cal destacar que la segona edició de la Mostra va tenir lloc a ciutat de Terrassa. Va néixer itinerant fins que, a partir del 1993, s'estableix definitivament a la capital de l'Anoia.

El 1995, uns desacords successius en la gestió entre Josep Millàs i Estany, aleshores president d'Òmnium Cultural a Barcelona, i l'equip directiu del Moviment RIALLES, (havent presentat la seva dimissió al càrrec el cap coordinador Pere Fontanet i Ventura després de la Mostra de Teatre del 1995), desemboca en què una bona colla dels grups locals decideixen acabar la seva vinculació amb Òmnium Cultural, amb una lamentable escissió. Quaranta set pobles i ciutats abandonen el Moviment i creen el 22.10.1995 La Xarxa, legalment Fundació Xarxa d'Espectacle Infantil i Juvenil de Catalunya, que va tenir en el bon amic Jaume Amigó el seu primer President. Cal destacar que la seua i coordinació de la nova entitat va ser, i segueix així, a Terrassa en un espai cedit per l'Ajuntament de la ciutat.

El seu logo és un sol que ix per llevant i que recorda nostàlgicament i dolorosa el de Rialles que el 1972 va fer la Gemma Sánchez, una nena de 7 anys, al Taller d'Art de Francesc Abat i Gómez. El de Rialles es va anar ponent per la reducció del nombre de grups que, progressivament, va anar disminuint, però encara ix en poblacions com Blanes que enguany celebra els seus 40è aniversari. Va ser una ferida mal tancada que mai hauria d'haver pas-

sat. Al rerefons, penso sincerament que hi havia quelcom de política: Diputació de Barcelona i Generalitat de Catalunya, Convergència Democràtica i PSC-PSOE. Cadascú defensava els seus colors, visió de país, i sobretot i lamentable el protagonisme que encara dura.

I avui, 50 anys després som on som. A Terrassa, ni Rialles ni la La Xarxa. L'Ajuntament ha assumit la programació dels familiars conjuntament amb el Centre Cultural de la Fundació Antiga Caixa de Terrassa que no han respectat la història. Han volgut fer la seva tot i que penso que haurien d'haver respectat els moviments i entitats que han servit la ciutat i el país en moments molt difícils.

Òmnium Cultural tampoc n'ha sortit del tot ben parat. Es va desempallegar de Rialles, ja que els seus objectius eren i són uns altres. Com en l'ensenyament del català, van pensar que ja ho feien les institucions. El temps ha demostrat que no ho van mesurar prou bé i avui a ben segur que farien una molt bona feina donant suport, i no ho fan, a aquestes activitats de lleure i educadores com Rialles i també Pedagogia de l'Espectacle que, des de la Fundació Torre del Palau, es tira endavant amb molt, molt i molt d'esforç.

No podem oblidar ni ho volem l'Associació Cavall Fort, Drac Màgic i Rialles, que tossudament van tirar endavant amb el doblatge de més de 40 pel·lícules, una feina titànica i, com tantes altres a contracorrent. Aquí reberen el suport de la Generalitat, sempre limitat, però es va fer la feina.

Alguns milions de nois i noies al llarg d'aquests 50 anys de Rialles han gaudit de molt bons espectacles. Són molts els que els recorden i també recorden haver

assistit a Pedagogia de l'Espectacle. Em plauria que algú s'animés a investigar i historiar amb tota la documentació que hi és, a l'Arxiu Històric de Terrassa, i aprofitant també els molts testimonis vius sobre el tema que ens ocupa i ens obliga a celebrar aquests cinquanta anys.

I enguany el 40è aniversari a Blanes

Doncs si, era el 14 de novembre del 1982 que la Parròquia de Santa Maria, acollia a la sala Esbarjo Parroquial, amb una capacitat de 350 persones, la 1a sessió de Rialles. Encapçalava el grup Rialles a Blanes la Maria del Vilar Puig i Llorenç que posteriorment va ser membre de l'Equip directiu del Moviment Rialles de Catalunya. El 13 de maig del 1984 hi va haver una aturada que sortosament es va superar reprenen les activitats el 10 d'octubre del 1985 i així fins avui. Del proppassat 17 de març fins al 30 a la Sala Garcia-Tornel es van fer les sessions habituals en aquest cas commemoratives d'aquests 40 anys. Els blanencs us heu de felicitar per tants anys d'activitat continuada i sobretot heu de vetllar per la seva continuïtat, el país, ho sabeu prou, no està normalitzat, som un país, sobretot els darrers anys de poc consens social i cultural. Ja sabeu i ho sabem tots que la cultura no és la prioritat del Govern, no ho ha estat mai, només cal veure els pressupostos que s'aproven in extremis o es prorroguen any rere any. Potser algun dia des de la llibertat que tants anhelem i lluitem per aconseguir-la les coses canviaran. En qualsevol cas la feina feta ha deixat la seva petja inqüestionable a favor de la llengua del país que mai hauríem d'haver perdut.

Desitjo poder celebrar més aniversaris i amb l'esforç de tota la ciutadania blanenca, segur que els podrem celebrar. Per molts anys! ■

• PATRIMONI •

David Moré Aguirre
Historiador

El terme municipal de la vila de Tossa ha estat habitat des de la prehistòria. A les muntanyes de la serralada litoral, que culmina amb el puig de ses Cadiretes, els sepulcres megalítics, menhirs, coves naturals i abrics artificials habitats per l'home i, al pla, un sepulcre de fossa, ceràmica neolítica i utensilis de sílex són testimoniats d'aquell passat llunyà.

La presència de poblats ibèrics és ben documentada tan a l'interior com a la costa. Importants foren els assentaments del puig de Pola i del cap de Tossa, enlairats i defensats naturalment pels penya-segats. Les monedes i els fragments de ceràmica trobats als dos indrets parlen de relacions comercials amb Empúries i Roma. Al cap de Tossa romanen encara sis sitges entre el camí que puja al far i la torre de la Pól·vora. Altres sitges, localitzades dessota la fase republicana de la vil·la romana dels Ametllers situada avui dins el casc urbà, permeten proposar-hi un anterior assentament rural ibèric. Fins i tot, s'ha localitzat el que podia haver estat el port utilitzat pels ibers i, més tard pels romans, en una de les travessies del carrer de la Guàrdia, com ho testifiquen els materials ceràmics dels segles II-I aC i del IV dC que es van poder recollir en el decurs d'unes obres. És possible per tant, que almenys fins al segle V de la nostra Era, la badia de Tossa havia d'haver tingut més entrant i haver estat més arrecerada dels vents.

La romanització del terme de Tossa començà cap al darrer decenni del segle I aC o el primer de la nostra Era. Les ruïnes de diferents petites *vil·lae* rurals (Mas Carbotí o Ses Alzines, ja excavades) disseminades per tot el territori de la vall de Tossa, testimonien un poblament dedicat al conreu de la vinya i al comerç del vi. Amb tot, la més important entre les *vil·lae* del nostre territori és la dels Ametllers. Descoberta pel Dr. Ignasi Melé l'any 1914 (vegeu *Celobert* núm. 205) i excavada en bona part (l'estiu passat encara s'hi va fer una campanya), és una de les més significati-

ves de l'antiga província romana Tarracense. Construïda en el vessant de llevant del turó de Can Magí, és constituïda per la *pars rustica* o *fructuaria* i la *pars urbana*. En línies generals, podem dir que la primera, situada en posició inferior a la urbana (just davant de la Casa de Cultura), era la zona de treball amb les estances dels pagesos, els estables, les premses del vi, de l'oli, i els magatzems. Mentre la *pars urbana* era la residència dels propietaris del *fundus* (l'explotació de la vall o finca), els quals, durant els segles que l'habitaren, la proveïren de diversos elements de luxe que denoten la seva capacitat econòmica: piscina, jardins, patis, estàtues, mosaics, hipocaust i banys o termes.

Entre els diversos mosaics que ens han pervingut, el de major interès és el del vestíbul (avui traslladat al Museu Municipal), ja que hi trobem el nom de *Vitalis* (precedent llatí del nostre nom i cognom Vidal, d'origen cristià), el propietari de la vil·la a finals del segle IV o començament del segle V, i el de *Turissa* (precedent llatí del nostre topònim Tossa), molt probablement el del poblat ibèric del cap de Tossa, així com el nom de l'artesà que va fer el mosaic *Felices* (precedent llatí del nostre nom Felix). La singular inscripció epigràfica *Salvo Vitale Felix Turissa, Ex Of-ficina Felices*, s'interpreta com: *Si Vitalis és viu (o, si està bé) Turissa és feliç. Fet pel taller d'en Fèlix.*

La ceràmica, les monedes, les fíbules, la preciosa estàtua de marbre representant Apol·lo o Mercuri, un peu zoomorf de taula, petites columnes, objectes d'os, bronze i coure trobats durant les excavacions

—>

1. Panoràmica general de la *pars urbana* de la Vil·la Romana dels Ametllers. Foto: Marina Mestres Alba (AMT)

2. Peu de taula amb forma de pantera. Aquesta mena de mobles es situaven als pòrtics de l'entorn dels jardins o als atris i vestíbuls de les cases. Descoberta l'any 2000 es troba al Museu Municipal de Tossa. Foto: Anaïs González Gordils (AMT)

3. Excavació arqueològica que va posar al descobert els mosaics. Observeu la canonada d'aigua que va permetre la seva descoberta fa més d'un segle. Foto: Fons Ignasi Melé Farré (AMT)

4. Mosaics de la Vila Romana dels Ametllers sota la coberta protectora recentment instal·lada pel Servei de Restauració de Monuments de la Diputació de Girona. Foto: Rosa M. Sureda Solà (AMT)

palesen quina podia ésser la vida quotidiana dels seus habitants i alhora les relacions que mantingueren amb els quatre racons de l'Imperi. L'activitat a la vil·la s'anà apagant de mica en mica, fins, tal vegada, el segle VIII amb la invasió islàmica o amb el posterior procés de feudalització que comportà canvis radicals en l'àmbit social i en l'espai agrari.

De fet, el nom de Tossa reapareix a la documentació el segle IX, exactament l'any 881, com una de les afrontacions de la Vall d'Aro. El document diu que la Vall arribava per la banda de migdia fins a *Tursam*. Heus aquí com, entre les arrugues del temps, tornem a trobar el nom antic de *Turissa* evolucionat en *Tursa* i que donarà, segles després, el nom actual de la nostra vila.

L'any 966, el comte Miró de Barcelona deixà en testament al monestir de Santa Maria de Ripoll la vall de Tossa. En un territori que mai havia romàs desert, els pocs tossencs de llavors eren pagesos i pescadors. Els primers vivien lluny de la costa, en petits masos i tenien com a punt de referència, ja fos per la vida laica o per la religiosa, les esglésies de Sant Vicenç (emplaçada al pla de Sant Benet, a l'interior de la vall) i de Sant Lionç (més a la muntanya, i de localització incerta), mentre els segons s'agrupaven entre les ruïnes de la vil·la romana dels Ametllers, on enterraven també llurs morts. Ben aviat, l'església parroquial de Sant Vicenç esdevingué la primera cèl·lula política i administrativa dels habitants del terme. Però aquesta, ja és una altra història. ■

Una inspecció l'any 2016 va recollir deficiències greus i se'l va fer fora de la xarxa

S'hi instal·larà un ascensor adaptat, es millorarà l'accessibilitat i es solucionaran les patologies existents a les cobertes o façanes, entre d'altres accions

Tossa inicia l'adequació del Museu Municipal per tornar a pertànyer a la xarxa de museus de Girona

L'Ajuntament de Tossa ha iniciat els tràmits de licitació per a adequar el Museu Municipal perquè torni a pertànyer a la xarxa de museus de Girona. I és que, cal recordar que, una inspecció l'any 2016 del Departament de Cultura va detectar incompliments greus de la normativa museística, fet que va implicar no només que els seus béns passessin a la consideració de "col·lecció", sinó que no tingués accés a més subvencions.

Ara, l'actual equip de govern ha iniciat la licitació per a fer l'adequació corresponent, valorada en uns 568.000 euros. Entre les

diferents accions que es portaran a terme, destaca la instal·lació d'un ascensor adaptat, millora de l'accessibilitat, solucionar les patologies existents en les cobertes, mitges i façanes, una cambra higiènica adaptada i lluerns a les cobertes.

El projecte forma part del Pla de Sostenibilitat Turística que invertirà 1,2 milions d'euros a Tossa en dos anys en diversos projectes. L'aposta per la cultura i la sostenibilitat de la població ha estat clau per ser un dels tres projectes seleccionats en la convocatòria 2022 de l'edició ordinària del programa. ■

Marc Sureda
Periodista

Carles Couso
Periodista

La flama que mai s'apaga

PRESENTACIÓ DEL DOCUMENTAL

El Cinema Montserrat de Tossa va acollir, el passat diumenge 5 de març, l'estrena del documental "La flama que mai s'apaga", produït per la productora local El Gamatzem i el programa Tot Plegat. El llargmetratge, dedicat a tot allò que envolta la tradició del Pelegrí de Tossa, va omplir la sala en les dues sessions programades.

Produït per la productora local El Gamatzem i el programa Tot Plegat, el documental explica vivències, accions i elements inèdits que hi ha darrere el Pelegrí de Tossa. El nou treball de la productora tossenca explica com la gent del poble s'endinsa en la tradició, des dels dies previs fins a l'últim moment de la peregrinació. El director del documental, Carles Couso, explica que **"la responsabilitat de fer un documental sobre el Vot del Poble és enorme. Teníem dos grans objectius: explicar els detalls de la peregrinació i deixar un document perquè les generacions futures es facin seva la història"**.

El documental, que apropa a l'espectador de manera sentida i propera tots aquells fets que s'expliquen de forma popular –i que sovint només es transmeten a través de la memòria oral– reflecteix moments emotius i de respecte així com també moments de distensió d'una tradició amb més de sis-cents anys d'història.

"La flama que mai s'apaga" és el tercer documental que presenten la productora El Gamatzem i l'equip del Tot Plegat. Els dos projectes anteriors van ser "A l'ombra del Paradís", sobre la transformació que va patir

Tossa amb l'arribada del turisme i "No és futbol, és història", sobre la història de la Unió Esportiva Tossa, l'entitat activa més antiga del municipi. "A l'ombra del Paradís" va ser finalista als darrers premis Carles Rahola en la categoria a millor treball en televisió.

EL "TOT PLEGAT"

Els orígens del Tot Plegat es remunten a l'any 2018. Va ser llavors quan alguns dels membres que encara avui formen part de l'equip actual van iniciar un programa de ràdio magazine a Ràdio Tossa. El programa, que es va emetre durant dues temporades a l'emissora local, es deia Tot Plegat. Amb l'arribada de la pandèmia l'emissió es va fer, de forma diària i durant més de seixanta dies, a les xarxes socials. Posteriorment, el programa es va afegir a la graella de Televisió de Tossa. Durant l'etapa en televisió es van fer més de 150 programes. Entre els quals destaquen directes, especials, programes temàtics o entrevistes a personalitats del país com el President Torra, el jugador de bàsquet Marc Gasol, el cuiner Joan Roca o la periodista Mònica Terribas, entre molts altres.

Aquesta última temporada els membres del Tot Plegat i El Gamatzem s'han centrat en la producció de documentals i reportatges d'àmbit local. La presentació dels diferents documentals ja ha aconseguit reunir a més de 2.000 persones al Cinema Montserrat de Tossa.

Per conèixer més el projecte podeu visitar el web: elgamatzem.cat o els seus perfils a xarxes socials. ■

Projecció del documental
"La flama que mai s'apaga".
El Gamatzem i Tot Plegat.

Pilar Roura, candidata a l'alcaldia de Tossa

«Soc Pilar Roura i em presento per Alcaldessa a Tossa, amb l'Agrupació d'Electors Tossa Sempre!»

Soc Pilar Roura i em presento per Alcaldessa a Tossa, amb l'Agrupació d'Electors Tossa Sempre!.

Soc enginyera en telecomunicacions i periodista i tinc un MBA. He treballat a l'empresa privada, en operadors de telecomunicacions de telefonia fixa i mòbil fins que vaig canviar l'orientació cap al servi públic. Des de l'any 2008, treballo a Barcelona Activa, l'agència de desenvolupament local de l'Ajuntament de Barcelona, on ara estic orientada al disseny, desenvolupament i avaluació de polítiques públiques centrades en la lluita contra la bretxa digital. Durant els darrers 5 anys, he treballat també com a professora de ioga a Tossa.

Estic liderant la creació de l'Agrupació d'Electors Tossa Sempre! perquè fa 300 anys que la meva família, de mariners i pescadors, viu a Tossa i sento que tinc la missió de seguir tenint cura de la vila com ho han fet ells al llarg d'aquests tres segles.

Tossa Sempre! ha nascut de l'interès d'un grup de persones, sense vinculació a cap grup polític, que hem volgut organitzar-nos perquè la gent de Tossa tingui una opció diferent, innovadora i moderna a les eleccions municipals del maig. Esperem que ens votin i així puguem portar a terme els canvis que pensem que seran útils pel poble, tant en el curt com en el llarg termini i sempre posant les persones al centre de la nostra acció de govern. Volem crear una comunitat organitzada per debatre i aportar solucions per Tossa, lluny de lluites partidistes i decisions electoralistes basades en dir allò que creiem que la gent vol sentir perquè ens segueixin votant.

Només governarem si som la llista més votada. En aquest cas, gestionarem la victòria, que si no ens permet governar en solitari, farà

que busquem les aliances o pactes necessaris. En cas que no siguem la llista més votada, de forma directa, passarem a l'oposició, per contribuir i col·laborar, de forma constructiva i tant com sigui possible amb el govern que es formi. El vot de la gent de Tossa cap a nosaltres, només serà perquè jo sigui Alcaldessa, no participarem de cap coalició per estar en el govern si no som la llista més votada.

Si governem, no tirarem enrere cap inversió o projecte que ja tingui un pressupost aprovat. Volem fer una gestió eficient dels recursos, mirant d'incrementar els ingressos sense pujar impostos i racionalitzant la despesa tant com es pugui.

Portem SEMPRE Tossa al cor i volem que Tossa SEMPRE sigui l'opció a triar per fer turisme. ■

Fisioteràpia i Estètica Avançada a Tossa de Mar

 Cos Esvelt Tossa
 cosesvelt.tossa

 972340740
 www.cosesvelt.net

Els que fan política amb l'humor no són els humoristes

Sílvia Barroso
Periodista

“El que està en joc no són ni uns valors, ni el respecte per cap tradició ni els límits ètics de l'humor. Del que es tracta és del control de TV3”

Primer va ser Manel Vidal al Zona Franca, després el gag de l'Està Passant sobre els exiliats i ara el de la verge del Rocío, també a Està Passant. Altres vegades han sigut gags del Polònia o de Bricoheroes. El procediment sempre és el mateix. **Des d'àmbits polítics es genera una polèmica, que sempre és fal·laç, sobre els límits de l'humor i el seu bon gust o mal gust.** Valorar cadascun d'aquests gags, si fan gràcia o no en fan i si són ofensius o no en són, és un exercici altament subjectiu. Si algú se sent sincerament ofès per algun d'aquests acudits, poca cosa se li pot dir per portar-li la contrària. I que una broma et faci riure o no depèn de moltes coses. En tot cas, **el debat que s'ha produït en aquests casos en realitat no té res a veure amb cap d'aquests dos paràmetres.**

Encara que facin humor o sàtira política – el gag de la verge del Rocío no era polític fins que no s'ha polititzat –, els humoristes no són els que fan política amb l'humor. Pot semblar un embarbussament però és la descripció exacta de la situació. Són els polítics –que aixequi la mà qui tingui el valor de dir que la FECAC no és un actor polític– i els seus entorns els que decideixen convertir acudits dels programes de TV3 en una batalla política. I el que està en joc no són ni uns valors, ni el respecte per cap tradició ni els límits ètics de l'humor. **Del que es tracta és del control de TV3, i aquestes polèmiques són una eina molt valuosa per avançar en aquesta direcció.**

Que una televisió pública sigui l'escenari de la sàtira política i social d'un país sempre la posa en una posició de fragilitat. Però si a Catalunya el sistema audiovisual encara no és prou fort per sostenir en l'àmbit privat aquest gènere –tan necessari per respirar mentalment–, de moment s'haurà de fer a TV3. Com en tots els mercats, el poder dels consumidors és fort i està infrautilitzat. Si volem un sistema audiovisual fort l'hem d'alimentar consumint-ne la producció, tant la privada com la pública, i això inclou tenir cintura amb l'humor quan no ens agrada o no ens fa gràcia i no deixar-nos arrossegar per interessos partidistes. **I, si no volem o no ens importa tenir un sistema audiovisual fort, és que no volem o no ens interessa tenir un país. ■**

NatMont

Elena Farré Álvarez
Naturalista, membre
de Naturalistes del
Montnegre i la Tordera

A la desembocadura de la Tordera hi ha un ajocador d'ardeids, visible des de la riba de Blanes. Ajocador, bonica paraula, que ve del verb ajocar. Segons el diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans significa: *Posar-se a joc* —*Era hora d'ajocar les gallines*. I joc, segons el mateix diccionari, també vol dir: *Indret on van a dormir els ocells, l'aviram* —*Les gallines ja són a joc*. En definitiva retirar-se a dormir, i no només les gallines, els humans també podem dir que anem a joc, quan volem expressar que anem a dormir. Però en aquest cas no parlem d'aviram, sinó d'Ardèids.

Els Ardeids o ardeides (*Ardeidae*), són una família d'ocells de mida mitjana o gran, molt adaptats a les zones aquàtiques, que tenen unes potes i coll força llargs, així com un bec potent per a poder caçar les seves preses, principalment peixos, crustacis i amfibis. Exemples d'ardeids que podem veure a la desembocadura són, el bernat pescaire, l'esplugabous, el martinet blanc, l'agró blanc...

Ens centrarem però en l'esplugabous (*Bulbicus ibis*), l'ardeid més nombros que trobarem a l'ajocador de la desembocadura. És un ocell de plomatge completament blanc, excepte en el període de cria, quan adquireix uns tons ataronjats al pit, clatell i dors. Es pot arribar a confondre amb el martinet blanc (*Egretta garzetta*), un altre ardeid, ja que a l'hivern els dos ocells són completament blancs, però els podem diferenciar per la mida, doncs l'esplugabous és una mica més baix, pot arribar als 52 cm vers els 80-100 cm del martinet. I pel coll, més curt i recollit que el martinet. Així com pel bec, que en el cas de l'esplugabous és més curt i taronja/groc, igual que les potes i els peus, a diferència del Martinet que el té negre, amb potes també negres, però amb peus grocs... amb raó es diu que porta mitjons grocs.

Per ser un ardeid, l'esplugabous potser és dels menys aquàtics del seu grup, doncs la seva alimentació no es centra només en granotes i petits peixos que pot pescar a les zones humides. El podem trobar també en terra, en pastures i conreus alimentant-se d'insectes (coleòpters i optòrteps) i altres invertebrats, que els animals espanten mentre pasturen, fins i tot al llom del bestiar, esplugant-los, es a dir desparasitant-los, d'aquí el seu nom. També sovint podem observar-los seguint l'arada d'un tractor, per capturar els invertebrats, talpons i altres bestioles que aquest espanta. Postal habitual dels camps propers a Blanes, i els horts del Pla de Grau o la Pomereda, al voltant de la desembocadura de la Tordera.

A Catalunya és resident i nidificant, es pot veure durant tot l'any, però és més abundant en els mesos d'hivern, quan arriben més exemplars d'altres llocs on només hi nidifica. La distribució a Catalunya la podem consultar a www.sioc.cat/fitxa.php?sp=BUBIBI.

Pel que fa a la desembocadura, podem veure com es van reagrupant en grups, volant a baixa alçada, a la posta de sol, buscant aigua, per sentir-se més segurs i passar la nit, doncs és el seu medi principal. Mica en

Un esplugabous entre els conreus del delta de la Tordera (Elena Farré)

El dormidor d'ardeids vist des del mirador de Blanes (Anna Sais)

mica, es van trobant a la llacuna del final del riu, i a mida que es fa fosc a les branques dels arbres de bosc de ribera de la riba dreta del riu, que els fan d'ajocador.

Els Naturalistes del Montnegre i la Tordera — NatMonT—, hem anat fent seguiment de la joca a la desembocadura, als mesos compresos entre el desembre i el febrer, des del 2021. Donant la importància que es mereix al dormidor, doncs aquest és un de tants valors naturals de la desembocadura de la Tordera, que cal denotar i seguir. Durant el cens s'ha passat en diverses ocasions, amb escreix del centenar d'exemplars comptats a l'ajocador. Fins i tot en dues ocasions, s'han superat els dos-cents esplugabous, el 21 de desembre del 2021, amb 267 exemplars, i el passat 6 de gener, on vam poder comptar 263 esplugabous.

NatMonT, hem anat fent seguiment de la joca a la desembocadura, als mesos compresos entre el desembre i el febrer, des del 2021. Donant la importància que es mereix al dormidor, doncs aquest és un de tants valors naturals de la desembocadura de la Tordera, que cal denotar i seguir.

Això ens permet constatar la importància de seguir prenent mesures per a conservar i preservar aquest espai, com són l'accés restringit a la desembocadura, i el tancament dels corriols que donen accés al riu, ja que aquests servien de canal, tant per a depredadors com per a humans, que pertorben el descans i tranquil·litat dels animals. A més és una bonica manera d'acabar una tarda, asseguts a l'observatori de Blanes, veient com es van acostant i recollint al seu ajocador, mentre es pon el sol... ■

EL FINAL DE LA RESTAURACIÓ BORBÒNICA: LES ELECCIONS MUNICIPALS DE 1931 I EL TRIOMF REPUBLICÀ

• PATRIMONI •

L'any 1931 va esdevenir l'inici d'un període de profunds canvis sociopolítics, tant a Catalunya com al conjunt de l'Estat. Va marcar el final dels darrers vestigis de la dictadura del general Primo de Rivera, la caiguda de la monarquia d'Alfons XIII i l'obertura d'una nova etapa política, representada per l'arribada de la II República (1931-1939) i la fi de la Restauració (1874-1931). Una dinàmica de canvis i reformes truncat pel cop d'estat del 18 de juliol de 1936.

Les raons que van accelerar la caiguda de Primo de Rivera a inicis dels anys trenta van ser múltiples, però entre elles podem destacar les greus circumstàncies econòmiques que sofria Espanya, la creixent oposició política i associativa al règim i, com a estocada final, la pèrdua de confiança per part de sectors monàrquics i militars que d'ençà de 1923 li havien donat suport. Tot plegat va accelerar la dimissió a finals de gener de 1930 del dictador i la creació d'un nou govern controlat pel general Dámaso Berenguer. Aquest breu període seria conegut com la *dictablanda* i va resultar, a ulls d'Alfons XIII i tota l'oposició, inoperant. Per aquest motiu, el militar va ser substituït per l'almirall Aznar. De seguida, el dirigent va optar per crear un govern que aglutinés als sectors monàrquics i regionalistes per tal d'impulsar un retorn a la situació prèvia a 1923. Va resultar inútil. El context polític, però sobretot social i sindical, ja no era propici per a una possible renovació del sistema de la Restauració. S'havia perdut tota legitimitat i la societat exigia un canvi de paradigma. Els partits republicans s'havien organitzat i armat millor políticament gràcies a acords com el Pacte de Sant Sebastià de l'agost de 1930, que a més de ser la llavor de la futura República, també garantia un tracte favorable als interessos d'autogovern de Catalunya.

Per evitar la caiguda del règim, des del govern es va optar per convocar eleccions municipals en comptes de generals i permetre el dret de reunió i associació. La idea era temptejar la popularitat del rei sense comprometre'l significativament, tot sabent que podrien arribar a perdre ciutats clau com Madrid i Barcelona i que era possible deixar de controlar part dels 80.000 regidors que s'havien d'escollir en els més de 9.000 municipis de l'Estat. Una opció que, finalment, no va sortir bé i va precipitar els esdeveniments radicalment. Les eleccions van ser vistes com un plebiscit sobre monarquia o república.

Historiogràficament, s'ha considerat que en les eleccions municipals del 12 d'abril de 1931 els partits republicans van guanyar en totes les ciutats —exceptuant 8—, mentre els monàrquics ho varen fer majoritàriament a les zones rurals. Tanmateix, estudis recents com el de Carmelo Romero, han demostrat que la victòria republicana va ser més notòria del que va es creia, guanyant sobradament en vots als partits favorables a Alfons XIII. És més, dels 352 districtes electorals, els partidaris del rei només van obtenir majoria en 59, el 17% del total.

Amb uns resultats que no complien ni els pitjors pronòstics conservadors, les pressions van començar a arribar al palau reial. Els ministres van mostrar la situació al rei i, dos dies després, aquest va abdicar, tot afirmant que “quiere apartarme de cuanto sea lanzar a un compatriota contra otro, en fratricida guerra civil”. No obstant això, el 1936 va canviar d'opinió i exiliat a la Itàlia de Mussolini, va donar suport al cop d'estat, finançant l'esforç de guerra rebel.

Francesc Macià
president de la
Generalitat, al
balcó proclamant
la República Cata-
lana davant d'una
plaça Sant Jaume
plena a vessar,
14 d'abril de 1931
Foto: Amadeu
Aragay

Amb la seva marxa, el 14 d'abril es va proclamar la II República, eliminada el 1939 després d'un cop d'estat militar i una guerra civil que va provocar la mort i l'exili de centenars de milers de persones i la desaparició de les institucions de Catalunya. ■

Dones celebrant
la proclamació de
la II República a la
Pl. Catalunya de
Barcelona, el 15
de abril de 1931
Font: Memorial
Democràtic

Els Països Catalans

Passat, present... futur?

#4

Pere II el Gran.

**L'expansió per la Mediterrània:
La conquesta de Sicília
i la Croada contra Catalunya.**

**“Cap peix no gosarà alçar-se
sobre la Mediterrània si no porta en
la seva cua un estol o un senyal
del rei d'Aragó i de Sicília”**

Aquesta contundent afirmació fou encunyada per **Roger de Llúria**, almirall de la Companyia dels Almogàvers, després de la Conquesta de Sicília l'any 1282, i mostra gràficament la importància de l'expansió catalana per l'antic Mare Nostrum. En l'anterior entrega vam veure l'origen i la construcció dels **Països Catalans**, en un segle XIII marcat pel govern d'un monarca llegendari com ho va ser **Jaume I**. El seu fill **Pere el Gran** tindrà un regnat molt més breu, 1276-1285, però molt intens, ja que emprendre l'expansió per la Mediterrània conquerint Sicília, s'enfrontarà al papat i a **Carles d'Anjou**, oncle del rei de França, **Felip III l'Ardit**. Serà excomunicat i el Principat serà atacat per les forces franceses i pontifícies, en una aliança que cal entendre com la d'una autèntica croada, ja que hi havia en joc un punt estratègic essencial per al domini de la Mediterrània. Aquí entraran en escena els mítics Almogàvers, amb el seu almirall **Roger de Llúria** al capdavant, la ferocitat dels quals permeté derrotar tothom que se li posava per davant.

Jaume I mor el 1276 i **Pere el Gran** el succeeix com a monarca d'Aragó, comte de Barcelona i rei de València (recordem que el primogènit **Alfons** havia traspassat i era el que havia de ser rei d'Aragó i de València), mentre que **Jaume** ho serà de Mallorca (incloent-hi Rosselló, Conflent i Montpeller).

Amb **Pere el Gran** la Corona d'Aragó traslladà al seu interior el conflicte entre güelfs i *gibelins* pel control de la Mediterrània; aquest conflicte s'havia originat al segle XII, entre els partidaris del papa (els güelfs) i els favorables a la influència del *Sacre Imperi Romano-Germànic* (el que quedava de l'antic imperi de Carlemany). Aprofitant aquesta conjuntura, el sobirà català convertiria Sicília en la seva aventura personal. Es casà amb **Constança**, qui a la mort del seu pare **Manfred** (1266) i del seu cosí **Conradí** (1268) va convertir-se en l'hereva d'aquell regne. Però **Carles d'Anjou** l'havia ocupada. *Qui era aquest personatge?* Rei de Sicília, Jerusalem i Albània, comte de Provença, Forcalquier, Anjou i Maine, senyor suprem de Tunis o senador de Roma, era el dominador del Mediterrani, recolzat en l'amistat amb el Papa i el suport dels *güelfs*.

El Gran, rei educat en els valors de la cavalleria, era un sobirà valent, intrèpid i ambiciós i la magnitud de l'empresa i l'enorme poder de l'enemic, serví per encoratjar-lo i no per a dissuadir-lo.

Pels *gibelins*, **Pere el Gran** era l'home adequat per a posar fi a la presència francesa a Sicília. Així, els nobles van revoltar-se el 1282, en el que coneixem com les **Vespres Sicilianes**. Poc després, la presència de la flota catalana a Palerm feu que la host dels Anjou hagués d'abandonar l'illa. Sicília passava a formar part de la **Corona d'Aragó**. Però el conflicte només havia començat: **Carles d'Anjou** era oncle del rei de França, **Felip III l'Ardit**, el qual mai podria permetre la nova situació. A més, Carles comptava amb el suport del papa **Martí IV**, d'origen francès, el qual, el 1283, va excomunicar Pere i va desposseir-lo dels seus regnes, adjudicats, òbviament, a la monarquia a francesa. S'iniciava una *Croada* contra la **Corona d'Aragó**. L'aliança del poder temporal amb el poder diví haurien suposat una

amença immensa per a qualsevol subjecte polític, però la Corona d'Aragó en sortí reforçada, ja que aconseguí expandir-se per la Mediterrània.

La situació política era greu i Pere va haver de convocar corts a Aragó, València i Catalunya. Mentre que els catalans donaren llur suport a la política mediterrània, els aragonesos s'hi mostraren contraris. Així, aquests nobles van crear una germandat, la Unió Aragonesa, per enfrontar-se a la política reial: Pere va haver d'aprovar i jurar el Privilegi General per salvar la crisi. Les concessions reials a la noblesa es repetirien a les corts de València (implantació dels furs de València) i Catalunya (constitucions favorables als barons i a les ciutats), unes accions necessàries per a obtenir el finançament necessari per a protegir l'illa.

I la defensa de **Sicília** començava a **Catalunya**. El 1285, les tropes franceses van avançar pel Rosselló davant la inacció del germà seu germà Jaume, rei de Mallorca, que es guanyaria el qualificatiu de traïdor en les cròniques catalanes. De fet, el rei català es va quedar sense aliats enfront aquest atac. Els *croats* francesos van arribar a Girona, però els *almogàvers* van destruir el seu estol de naus al golf de Roses. Girona va ser defensada i l'expedició francesa derrotada. D'aquesta batalla en sorgirà la llegenda de *Sant Narcís i les mosques*, segons la qual aquests insectes que provenien del sepulcre del Sant van aconseguir foragitar els francesos. **Felip l'Ardit** moria a Perpinyà pocs dies després.

Un cop frenada la invasió francesa, Pere va girar-se cap a Mallorca. La traïció del seu germà, que no havia mogut un dit per evitar l'entrada francesa a Catalunya era considerada un acte de guerra. Tanmateix, no va haver-hi temps per iniciar cap acció:

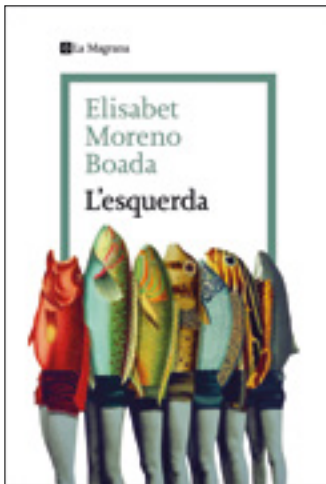
l'11 de novembre de 1285 moria a Vilafranca del Penedès, segons tots els indicis, de tuberculosi. El rei cavaller deixava la Corona d'Aragó al seu primogènit, Alfons, mentre que Sicília passava a mans del segon fill, Jaume. Cal assenyalar que aquesta illa pertanyerà a la Corona d'Aragó fins el 1713, quan es signa el **Tractat d'Utrecht** durant la *Guerra de Successió*.

La importància d'aquest monarca és cabdal en la història dels **Països Catalans**: L'expansió del català per la Mediterrània, la importància dels Almogàvers i el creixement de la Corona d'Aragó com a subjecte polític de primer ordre europeu. A més, tot i que Jaume I va ser el responsable de convertir la Cort Comtal en unes **Corts Generals de Catalunya**, és a Pere II el Gran a qui devem el sistema de sobirania pactada, entre rei i Cort, característic del dret constitucional català medieval i modern, el que es coneix popularment com a *Pactisme*: un tret distintiu que limitava el poder del monarca. El rei renunciava, d'aquesta manera, a ser el poder legislador exclusiu.

En el següent capítol, entrarem de ple en el segle XIV, una època de dues cares: per una banda, esplendor i expansió i el regnat d'un gran monarca com Pere III el Cerimoniós, i per altra, una greu crisi que afectarà sobretot al Principat de Catalunya: Arribaran la fam i la Pesta... Però això és una altra història... ■

Thalassa al segle XXI

Jaume Planas Perxachs, escriptor

Elisabet Moreno Boada
L'esquerda
La Magrana
224 pàgines
PVP 19,90 €

L'esquerda

Sense lligams amb l'ambient mariner, només la mar com a bàlsam i paisatge, la idea inicial de parlar d'allò que cada dia veu en sortir de la seva llar, es va anant concretant a poc a poc i es va cuinar a foc lent durant un període de cinc anys

Aquella nena de deu anys a qui els pares li van regalar una Olivetti i que devorava llibres de la Galera i del Vaixell de vapor comprats a can Bitlloch, ha aconseguit materialitzar en forma de novel·la l'afició per escriure i llegir que l'ha acompanyat des de la infantesa. La blanenca Elisabet Moreno Boada (1976), debuta de la mà de la reviscolada editorial La Magrana dins el grup Penguin —als 80 i 90 del segle passat, va ser el segell d'un dels nostres GRANS, l'enyorat Jesús Moncada— en el món del llibre acompanyada per l'editora Núria Puyuelo. Formada a l'escola d'escriptura de l'Ateneu de Barcelona, amb mentors destacats com en Melcior Comes i lectors del manuscrit primerenc com l'exquisit Jordi Lara que l'ha esperonat a tirar-ho endavant, *L'Esquerda* és el producte d'aquell projecte llunyà encetat l'any 2017, on un tema que li és totalment aliè, la pesca, esdevé el centre gravitacional de la seva primera obra editada. Sense lligams amb l'ambient mariner, només la mar com a bàlsam i paisatge, la idea inicial de parlar d'allò que cada dia veu en sortir de la seva llar, es va anant concretant a poc a poc i es va cuinar a foc lent durant un període de cinc anys.

“Volia allunyar-me de Ruyra”. L'ombra gegantina dels predecessors i en concret d'un il·lustre autor amb arrels blanques que va retratar la mar i la seva gent, l'avi de Recvll, poden pesar com una llosa. Com va afirmar Pla, Ruyra va esgotar les possibilitats de plasmar-pintar per escrit damunt una pàgina en blanc, aquestes aigües que banyen les

Elisabet Moreno Boada

nostres costes. Va excel·lir de tal manera que ningú ha gosat apropar-s'hi. L'Elisabet ha optat per enfocar-ho des d'una altra òptica. Ha escrit una història de redempció —aquesta seria la sinopsis més escleròtica del llibre— ambientada en el Mare Nostrum del segle XXI. Es nodreix del passat, de lectures de clàssics: Hemingway, Conrad, Melville, Ignacio Aldecoa i de mites i llegendes (ull a l'aparició estel·lar d'un calador nostrat, Sa Malica, convertit en ciutat submarina), però radiografia el present del món mariner fent palesa la precarietat d'un ofici ancestral en perill d'extinció i que a la vegada és un mirall de la societat globalitzada actual on es reflecteixen totes les vergonyes de la nostra època: la mort d'africans solcant un futur millor a bord d'una pastera, els governs que es desenten del drama, la tasca humanitària d'Open Arms, la xenofòbia, aconseguir diner fàcil delinqüent quan ets un sensepapers... El mar ho engoleix tot, com es diu a la novel·la. Tant les misèries, com les heroicitats. “Som escòria”. Un pòsit de mala memòria. Un pescic de mala consciència. Aquesta metàfora visual precisa —l'obra n'està farcida com el mateix títol, *L'esquerda*, que fa referència a la barca i a l'ànima esqueixada d'un dels personatges— explica la situació anòmala de trobar encara avui, el residu del carbó dels antics vaixells de vapor al fons del mar quan es lleven les xarxes. Aquest material de rebuig, s'anomena en l'argot mariner, *escòria*.

El protagonista de *L'Esquerda* és en Vadò, un vell pescador rondinaire, malcarat i bevedor compulsiu, que m'ha fet pensar en una hibridació fictícia entre el capità Haddock de Tintín i el personatge crepuscular interpretat per en Clint Eastwood a Gran Torino i que l'Elisabet m'ha confessat en una entrevista, que efectivament ha estat el seu model. El nom del llop de mar no ha estat triat a l'atzar, és un homenatge —hi ha diverses picades d'ullet al llarg de la novel·la— a Ruyra i la seva narració *El rem de trenta-quatre*.

Jubilat, en Vadò es veu obligat a tornar a pescar de nou amb la Consentida, la seva barca de fusta, per ajudar la seva filla. El

gendre, un jove marroquí, ha perdut la feina en un escorxador i vol aprendre l'ofici del sogre per tal de portar un sou a casa i tirar endavant la seva família. La relació tibant entre els dos, esclata quan es descobreixen fets del passat que expliquen el tarannà d'aquest home i que no desvetllarem. El contrapunt humorístic del relat, l'aporta en Tabanc, còmplice i ajudant d'en Vadò temps enrere, l'amic que li diu les veritats a la cara i que és una mena d'escuder fidel, un arquetip que beu d'en Sancho Panza i que és la veu de la consciència.

L'obra presenta unes sòlides descripcions marines regades per una munió de frases fetes populars que donen versemblança al text i que ens verifiquen el procés de documentació amb lectures i visites al museu de la pesca de Palamós i algunes sortides en mar acompanyant a professionals de l'ofici. La narració fluctua i passa bé, amb capítols no gaire llargs que deixen en suspens parts d'aquesta trama on es demostra una bona mà per dosificar la informació. Les revelacions apareixen en comptagotes mentre avança el relat amb fermesa.

Tot i no esmentar el nom de la població, podria ser qualsevol del litoral català, podem reconèixer alguns escenaris que ens són familiars: la confraria, el taller de manualitats d'en Sergi Ros, les parades de plaça del passeig de dins, les llevantades que es cruspeixen la platja...

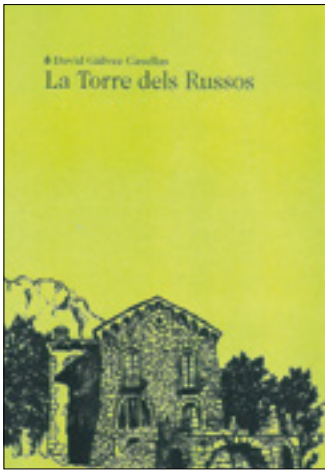
El protagonista de *L'Esquerda* és en Vadò, un vell pescador rondinaire, malcarat i bevedor compulsiu [...]

Dimarts 28 de març, va ser el gran dia. Vetllada especial a la biblioteca comarcal. Sala Roberto Bolaño, l'altre GRAN autor arrelat a Blanes. Ple a vessar. L'Elisabet jugava a casa. La presentació va anar a càrrec d'en Salvador Macip, el nostre home polivalent, un veritable multitasques que sembla sorgit d'un multivers: investigador, divulgador, músic i escriptor, a més de ser pare i marit, també nascut a Blanes, territori d'escriptors no pirotècnics. Vingut d'Anglaterra, va ser el mestre de cerimònies. Un diàleg amè entre els dos parlant d'aspectes lligats a la gènesi del llibre, es va cloure amb una sorpresa final. La filla de l'Elisabet, la Laia, va interpretar una cançó, de títol homònim a la novel·la de sa mare, composta especialment per celebrar l'arribada a les llibreries d'un altre "fill" engendrat per la nostra escriptora. Les novel·les, també poden tenir banda sonora. S'apropa la diada. Sant Jordi 2023. Ja sabeu el que toca. Les llibreries us esperen amb una preciosa portada que trobareu a tots els aparadors sota el títol de *L'esquerda*. ■

Enganxats als llibres!

Llibreria Ça Trencada

C/Roig i Jalpi, 10,
17300 Blanes Tel. 972 35 51 67

La Torre dels Russos
David Gálvez

La Torre dels Russos

David Gálvez, nou títol de la col·lecció Cicuta!

La Torre dels Russos sorgeix de la curiositat d'explicar la raresa que significa per l'Andorra del 1916 un edifici tan singular a les Valls com la Torre dels Russos. Edificada prop d'una zona de prats i rouredes, la Torre es diu així perquè va ser encomanada al llavors jove i més arquitecte Cèsar Martinell pel misteriós rus Nicolas Popov. Misteriós perquè fins al moment en què es va fer el llibre, poc o res se sabia d'ell del cert. La Torre o Casa dels Russos es diu així, precisament, perquè allí hi van viure Popov i la seva dona (una teòrica russa que arrossegava una llegenda urbana força escandalosa sobre les espatlles). I tot això ben a prop de l'anomenat "enclau de Sant Jordi", un experiment de tall georgista impulsat pel magnat estatunidenc del paper Fiske Warren.

Bruna Solei, redacció

Aquests indicis, que suposen l'inici d'una recerca i d'un voler saber, deriven en una llarga llista de personatges, llocs, objectes, colors i paraules que intersequen, transcorren en paral·lel o es perden en sentits oposats. Hi trobem una multitud d'amants, amics, parents, cònjuges, investigadors, periodistes i veus narratives. Persones, personatges i veus que neixen, viuen o viatgen a Boston (o per tota Nord-Amèrica), a Oxford, a Irlanda o a Santa Coloma, per exemple. Hi desfilen veus que parlen de les històries dels altres personatges o de les pròpies o que enfilen dèries: importància dels colors, mites recurrents, descripcions literàries del cel o comentaris sobre el fet d'escriure o sobre el llibre.

Aquest llibre és, per tant i per sobre de tot, una investigació (entre fictícia i real, entre seriosa i purament lúdica) que, sota forma de capítols molt breus (de vegades endreçats en sèries), mira d'apuntar molts dels misteris que rodegen un edifici peculiar, avui perfectament conservat, símbol d'una època i una gent. ■

Hi ha algú altre
Jordi Cabré
Univers edicions - Narrativa
192 pàgines
PVP 20 €

Hi ha algú altre

No sempre hi ha algú altre, quan es trenca una relació...

No sempre hi ha algú altre, quan es trenca una relació... O potser sí. El protagonista d'aquesta novel·la sempre havia estat acostumat a un guió vital, a una partitura fixa, però ara descobreix que la vida se li haurà

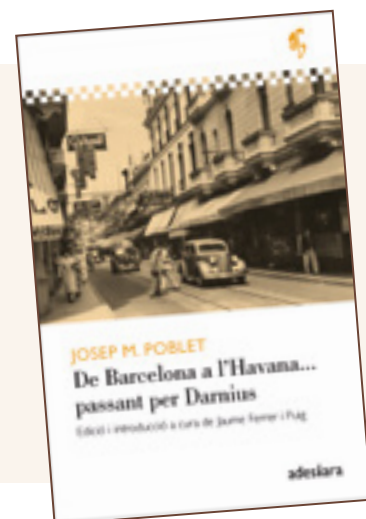
Bruna Solei, redacció

d'impregnar de jazz. Durant les estacions de tot un any tindrà temps per muntar un pis, anar construint un nou univers i conèixer llocs i persones noves. La seva crisi de mitjana edat se li barreja amb escenes d'infantesa, i els seus records contrasten amb el creixement dels fills i la nova realitat que l'envolta. Tornar a començar és millor si es fa en silenci, però de seguida descobrirà que el silenci no existeix. Sempre hi ha la remor de la ciutat, com el so del jazz. Sempre hi ha el llum encès al passadís. Sempre hi ha algú altre. ■

De Barcelona a l'Havana... passant per Darnius (1942)

Va ser un dels primers llibres publicats en català a Mèxic i un testimoni directe de l'èxode del 1939. El volum narra, en primera persona i a través de disset cròniques, el periple d'exili de Josep M. Poblet des que va marxar de Barcelona fins que va arribar a Cuba, a primers de juliol del 1939.

Autor: Josep M. Poblet | Edició i introducció: Jaume Ferrer i Puig
312 pàgines | 20€ | Adesiara editorial

**CATA DE VINS
SANT PERE DEL BOSC**

RUTA INDIANA

ACTIVITATS LLORET DE MAR

LLORET.CAT

**EXPOSICIÓ
SALA LLOBERAS**

**26/04 · DIA EUROPEU DELS
JARDINS HISTÒRICS**

Ajuntament de
Lloret de Mar

**CCC
LLORET***
2023

SANT JORDI BLANES 2023

Dijous, 20

20.00 h Cinema Gaudí '**La Maternal**' -
Teatre de Blanes

Divendres, 21

Arxiu Municipal:

9 a 14.00 h **Parada de llibres** amb les
publicacions municipals.

12.00 h Xerrada '**Pinzellades d'història
blanenca**'

Dissabte, 22

10 a 13.00 h **XXXVI Concurs de Murals al
carrer Sant Jordi 2023**. Pg Mestrança

10.00 h **Competició de danses urbanes** -
Teatre de Blanes

21.00 h '**Trencadís**', concert Cobla La
Flama i Neus Mar. **Pl dels Dies Feiners**

10 a 13.00 h **Presentacions de llibres** -sala
Roberto Bolaño, Biblioteca Comarcal

Diumenge, 23

Fira de Sant Jordi. Carrers del
centre de la vila i passeig marítim.

19.00 h '**Hamlet.01**', de Sergi
Belbel -Teatre de Blanes

18.30 h **Cor de Cambra Sota
Palau**. Concert de Sant Jordi -
Esbajo Parroquial

Exposicions:

Casa Saladrigas: '40 anys al teu costat', de
Ràdio Marina. Del 13 d'abril al 4 de maig.

Sala García-Tornel: 'Racons de Blanes
dibuixats', de Xavier Jové. Del 6 al 30 d'abril.

Més activitats i informació a:
www.blanes.cat